Úttekt á íslensku skattkerfi

SJÁLFSTÆÐ VERKEFNISSTJÓRN
Samráðsvettvangs um aukna hagsæld

Fyrirvarar

- Eftirfarandi tillögur voru mótaðar af sjálfstæðri verkefnisstjórn og eru ekki lagðar fram sem tillögur Samráðsvettvangs um aukna hagsæld.
- Meðlimir Samráðsvettvangsins hafa fengið kynningu á tillögunum en ekki tekið afstöðu til þeirra.
- Inngangskaflinn er jafnframt sú verklýsing sem verkefnisstjórn vann út frá – engin frekari fyrirmæli lágu til grundvallar vinnu hennar.
- Tillögurnar eru ekki tæmandi listi yfir mögulegar umbætur innan skattkerfisins. Forgangsröðun verkefnisstjórnar byggir á þeirri aðferðafræði sem fjallað er um á fyrstu glærum kynningarinnar.
- Tillögur um skattkerfisbreytingar í kerfi tekjuskatts þarfnast frekari úttektar, ítarlegri sviðsmynda og greininga.

Yfirlit

Inngangur

1. Almennir skattar

2. Umhverfis- og auðlindagjöld

3. Skattskil og eftirlit

Hver er tilgangur Samráðsvettvangsins?

1. **Skapa gagnsæja og heildstæða samantekt á leiðum til að auka langtímahagvöxt á Íslandi**
2. **Stuðla að uppbyggilegri og málefnalegri umræðu um langtímastefnu í efnahagsmálum**
3. **Meta hversu breið samstaða geti náðst um grunnmynd að framtíðaráætlun til aukinnar hagsældar**

Sterkar forsendur voru fyrir því að ráðast í úttekt á skattkerfinu á vegum Samráðsvettvangsins

Eyða í fyrri umfjöllun

- **Eyða var til staðar** í tillögum verkefnisstjórnar SRV um aukinn hagvöxt
- Tillögur um opinbera þjónustu miðuðu **einungis við rekstur** – ekki fjármögnun

Mikil áhrif á lífskjör

- Ríflega **4 af hverjum 10 krónum** renna til hins opinbera í formi skatta
- Hagkvæmni slíkrar innheimtu hefur **umtalsverð áhrif á hegðun og lífskjör**

Tækifæri til umbóta

- Alþjóðlegar stofnanir hafa gert **umfangsmiklar úttektir** á skattkerfinu
- Þar eru **lagðar til fjölmargar umbætur** og bent á atriði sem betur mættu fara

Vettvangurinn skipaði því verkefnisstjórn til að móta tillögur til umbóta á skattkerfinu

Verkefnisstjórn

- **Daði Már Kristófersson** (formaður)
  forseti Félagsvísindasviðs Háskóla Íslands

- **Alexander G. Eðvardsson**
  sviðsstjóri skatta- og lögfræðisviðs KPMG

- **Axel Hall**
  lektor við Háskólann í Reykjavík

- **Elín Alma Arthursdóttir**
  sviðsstjóri hjá RSK

- **Halldór Benjamín Þorbergsson**
  frkv.stjóri viðskiptaþróunar Icelandair Group

- **Vala Valtýsdóttir**
  Eigandi/Partner hjá Deloitte

Stuðningur

- **Ólafía Harðardóttir**
  Ráðgjafarsvið Deloitte

- **Halla Björg Þórhallsdóttir**
  Ráðgjafarsvið Deloitte

Verkefnisstjórn vann út frá skilgreindum markmiðum Samráðsvettvangsins

Markmið fyrir endurskoðun skattkerfisins

Skattkerfið…

1. Afli nægjanlegra tekna fyrir samneyslu
2. Sé einfalt og gagnsætt (lágmarki kostnað og undanskot)
3. Sé skilvirkt (skapi rétta hvata)
4. Sé fyrirsjáanlegt og stöðugt
5. Sé samkeppnishæft (einkum gagnvart kvikum stofnum)
6. Styðji við hagstjórn (sé sveiflujafnandi)

Þrátt fyrir þessi markmið veita tillögurnar áfram fullt svigrúm fyrir breytileg samfélagsleg markmið löggjafans

Umfang hins opinbera

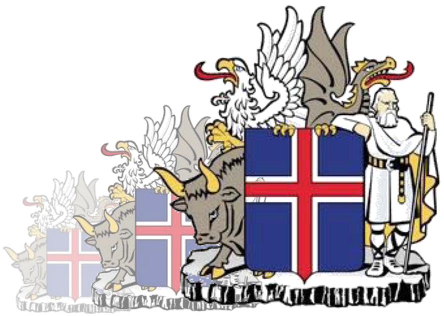

- Ekki var tekin afstaða til **umfangs samneyslunnar**
- Miðað var að því að finna **hagkvæmustu leiðina** til að fjármagna ákveðið umfang samneyslu eftir vilja löggjafans

Tekjujöfnun

- Ekki var heldur tekin afstaða til **umfangs tekjujöfnunar**
- Leitast var við að finna **hagkvæmustu leiðina** til að auka eða draga úr tekjudreifingu

Stuðningur

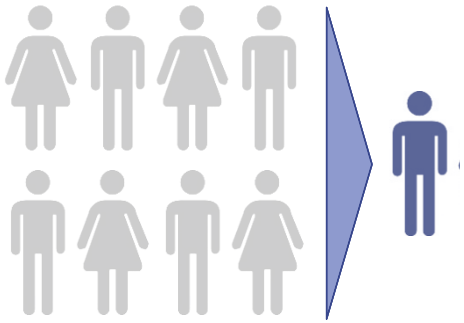

- Ekki var tekin afstaða til **sértæks stuðnings við ákveðna hópa eða aðila**
- Leitað var **hagkvæmasta fyrirkomulags opinbers stuðnings** við ákveðna hópa eða aðila

Tillögum úr hópavinnu var forgangsraðað út frá áætluðum ávinningi og mati á framkvæmanleika þeirra

Áhrif vs. framkvæmanleiki

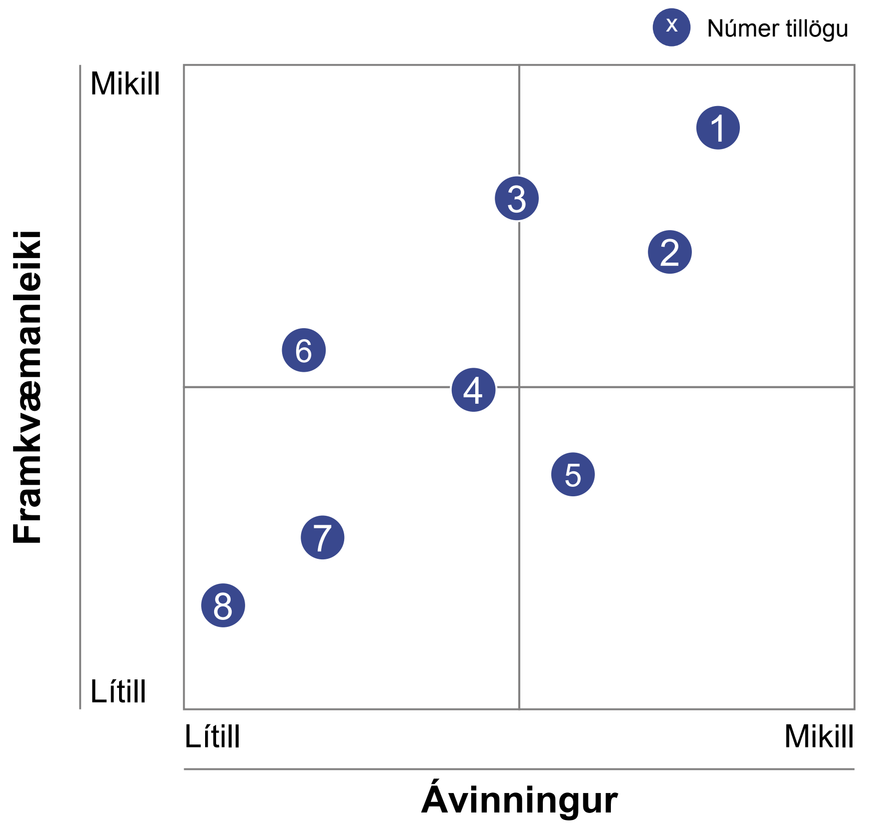

Mæling á ávinningi

- Megináhersla var lögð á að færa skattkerfið í átt til þeirra markmiða sem Samráðsvettvangurinn samþykkti
- Tillögur sem eru taldar skila miklum ávinningi myndu færa skattkerfið umtalsvert nær markmiðunum

Mat á framkvæmanleika

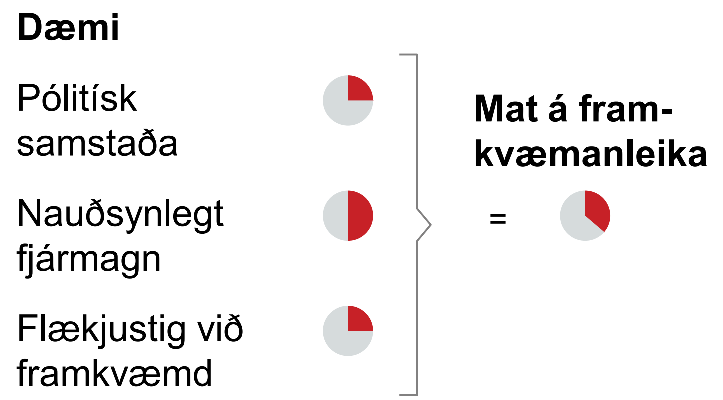

Mat á framkvæmanleika og ávinningi tryggði að tillögur væru hvorki of almennar né of sértækar

Of almennt

Dæmi: „Skattkerfi atvinnugreinar verði einfaldað til að auka útflutning“

Tillögur verkefnisstjórnar

Of sértækt

Dæmi: „13. gr. laga nr. 81/2001 verði breytt með eftirfarandi hætti: […]“

Verkefnisstjórn skilar tillögum til Samráðsvettvangs eftir samstarf við helstu hagsmunaaðila

Samráðsvettvangur um aukna hagsæld
Vinnur úr tillögum og forgangsraðar

Vinnuhópur sérfræðinga þróar og setur fram tillögur um skilvirkara skattkerfi og leggur fram breytingartillögur

- Samstarf og samvinna við helstu stofnanir og aðila um mögulegar útfærslur til hagsbóta fyrir samfélagið

Forsætisráðuneytið
Tollstjóri
RSK Ríkisskattstjóri
Skattrannsóknarstjóri ríkisins
Yfirskattanefnd
Fjármála- og efnahagsráðuneytið

- Vinna tillögur í umboði Samráðs-vettvangs
- Kynna tillögur fyrir Samráðsvettvangi
- Meta áhrif og innbyrðis samræmi tillagna
- Draga tillögur saman í heildstæða áætlun um endurbætur á skattkerfinu

Stuðningur	Seðlabanki Íslands	Opinberar stofnanir, t.d. SE og Hagstofan	Ráðuneyti	Íslenskir háskólar og vísindamenn	Sjálfstæð félagasamtök og fyrirtæki

Mikið fyrirliggjandi efni var til staðar en heildrænt yfirlit um tillögur til umbóta skorti

Flókið og stundum óaðgengilegt efni …

… tekið saman í aðgengilega heildarmynd

- Yfirlit yfir aðgerðir auk mats á áhrifum og tengingum innbyrðis
- Aðgerðaplan með næstu skrefum

Litið til heildarhagsmuna við tillögugerðina en ekki hagsmuna einstakra aðila

Kíkjum út …

… og horfum á heildina

Helstu einkenni hagkvæmra skattkerfa voru höfð að leiðarljósi við mótun tillagnanna

Skattkerfið taki mið af einstaklingum

- Skattheimta á að taka tillit til getu einstaklings til að afla tekna
- Jafnframt á að taka tillit til stöðu einstaklingsins að öðru leyti (t.d. fjölda barna í heimili og örorku)

Skattstofnar skattlagðir út frá eðli sínu

- Kvikir skattstofnar eins og fjármagnstekjur eru skattlagðir í minna mæli en stöðugri skattstofnar eins og launatekjur
- Það er gert til að tryggja samkeppnishæfni skattkerfisins

Skattar bjagi hegðun í sem minnstum mæli

- Skattar geta leiðrétt óæskilega hegðun, til dæmis mengun
- Þá geta auðlindagjöld verið æskilegri en aðrir skattar ef umfang þeirra hefur lítil áhrif á hegðun

Heimildir: Mankiw o.fl. (2009): „Optimal Taxation in Theory and Practice“ og Mirrlees o.fl. (2010): „The Mirrlees Review“

Fámenni á Íslandi krefst sérstakrar áherslu á einfaldar og hagkvæmar lausnir – en auðveldar líka innleiðingu þeirra

Hvað þarf að hafa í huga?

Nr. 1

Flækjustig er kostnaðarsamt
Fámenni gerir kostnað flækjustigs hærri á Íslandi vegna takmarkaðrar sérhæfingar í skattskilum, öflunar skattgagna, skattheimtu og eftirlits

Nr. 2

Ábatinn verður að réttlæta kostnaðinn
Sýna þarf fram á að hagsmunum skilvirkni sé ekki fórnað þegar flókin kerfi eru tekin fram yfir einföld, t.d. vegna dreifingaráhrifa innan kerfis

Nr. 3

Horfa þarf á heildarmyndina
Gæta þarf að samspili ólíkra kerfa svo ekki verði til hvatar sem ýta undir undanskot eða skapa óheppilega hvata

Tillögunum er skipt í þrjá kafla eftir eðli þeirra

1. Almennir skattar	2. Umhverfis- og auðlindagjöld	3. Skattskil og eftirlit
Aukin skilvirkni og hagkvæmni í skattkerfinu almennt	Skilvirkari gjaldheimta í auðlinda- og umhverfismálum	Einfaldari skattskil og hagkvæmara eftirlit
10 tillögur	5 tillögur	11 tillögur

Samtals 26 tillögur

Yfirlit

Inngangur

1. Almennir skattar

2. Umhverfis- og auðlindagjöld

3. Skattskil og eftirlit

Almennir skattar eru stærsti hluti skattkerfisins í dag

Skatttekjur ríkissjóðs, 2016 (flatarmál táknar milljarðar króna)

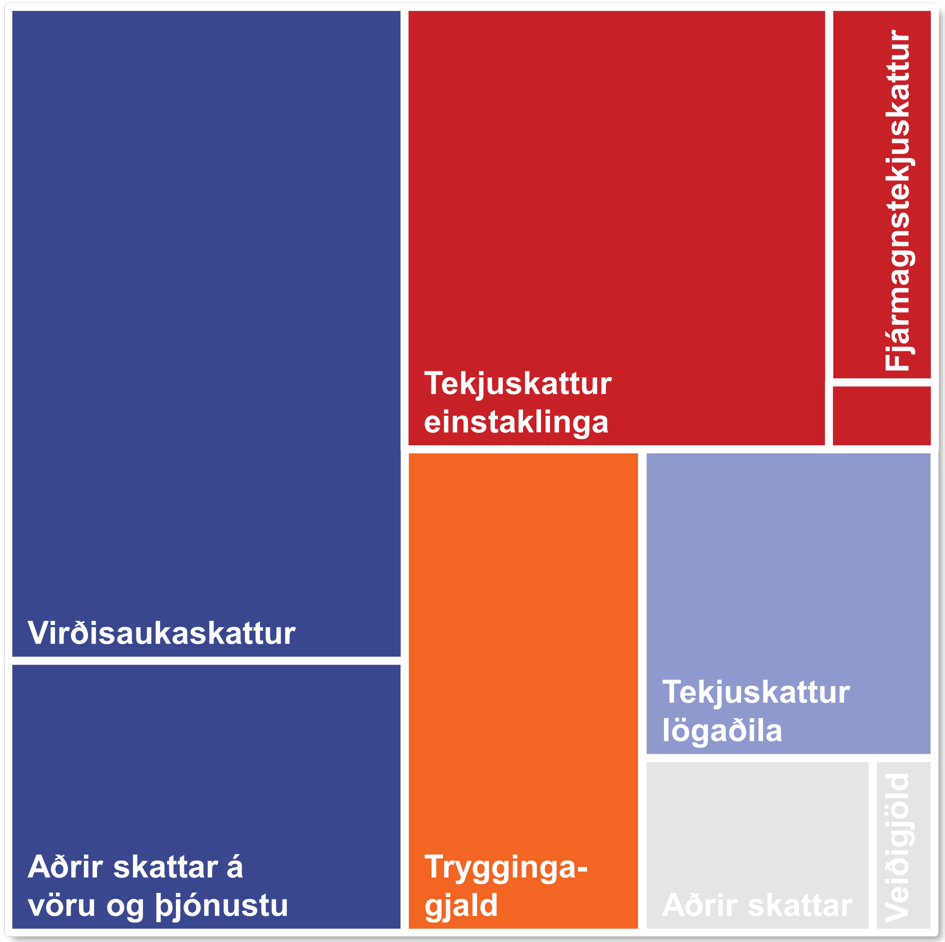

Heimild: Fjárlög 2016

Lagðar eru fram tíu tillögur um bætta almenna skatta

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Vinna	1 Einstaklingsframtöl	Allir telji fram sem einstaklingar
	2 Barnabætur	Barnabætur fylgi barni
	3 Vaxtabætur	Vaxtabætur lagðar niður
	4 Skattþrep	Ný skattþrep og persónuafsláttur
Neysla	5 Virðisaukaskattur	Fækkun undanþága og sameining þrepa
Sparnaður	6 Fjármagnstekjuskattur	Raunávöxtun skattlögð í stað nafnávöxtunar
Rekstur	7 Tryggingagjald	Sveiflujöfnun tryggingagjalds
	8 Þunn eiginfjármögnun	Frádráttur vaxtagjalda takmarkaður
	9 Eftirgjöf skulda	Eftirgjöf skulda myndi ekki skattskyldu
	10 Samlagshlutafélög	Samræma skattlagningu við önnur félagaform

Fyrstu fjórar tillögurnar snúa að tekjuskatti einstaklinga

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Vinna	1 Einstaklingsframtöl	Allir telji fram sem einstaklingar
	2 Barnabætur	Barnabætur fylgi barni
	3 Vaxtabætur	Vaxtabætur lagðar niður
	4 Skattþrep	Ný skattþrep og persónuafsláttur
Neysla	5 Virðisaukaskattur	Fækkun undanþága og sameining þrepa
Sparnaður	6 Fjármagnstekjuskattur	Raunávöxtun skattlögð í stað nafnávöxtunar
Rekstur	7 Tryggingagjald	Sveiflujöfnun tryggingagjalds
	8 Þunn eiginfjármögnun	Frádráttur vaxtagjalda takmarkaður
	9 Eftirgjöf skulda	Eftirgjöf skulda myndi ekki skattskyldu
	10 Samlagshlutafélög	Samræma skattlagningu við önnur félagaform

Tillögurnar taka á fjórum meginþáttum sem stýra tekjuskattsbyrði – miklar breytingar lagðar til

Skatttekjur ríkissjóðs (ma. kr.)

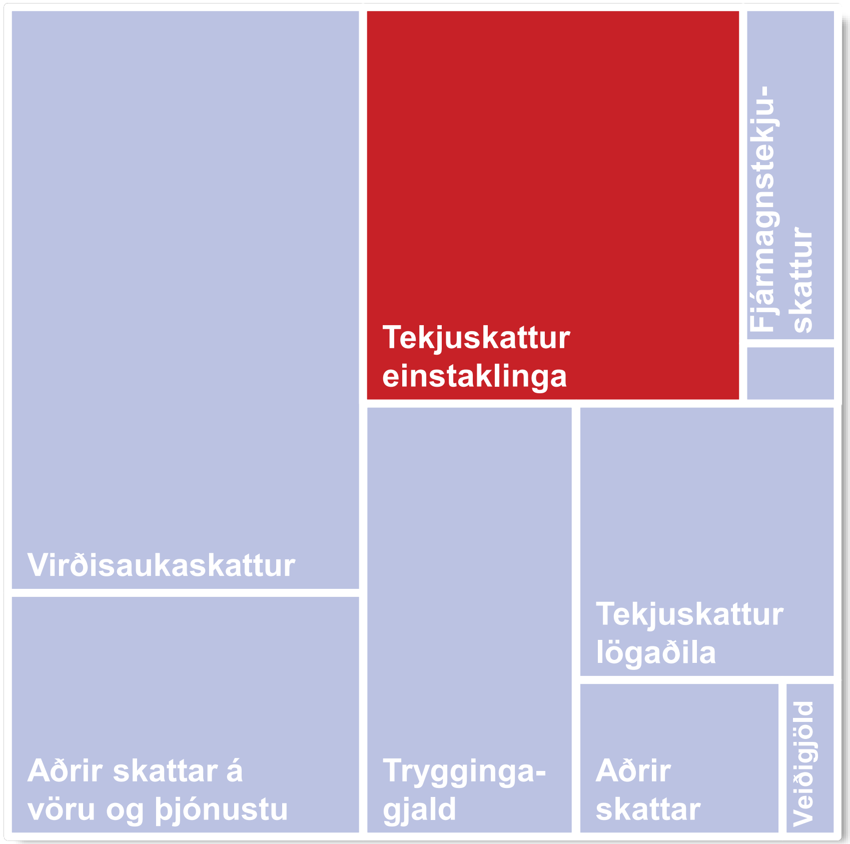

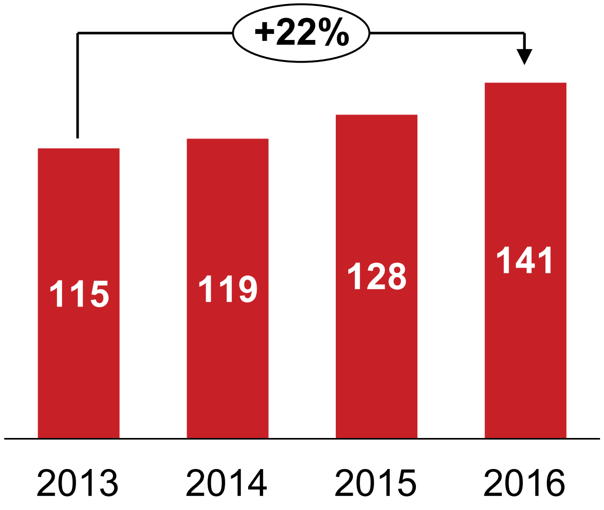

- Tekjur ríkissjóðs af tekjuskatti einstaklinga hafa aukist um 22% að nafnvirði frá árinu 2013
- Námu 128 ma. kr. árið 2015

Tillögurnar byggja á nálgun AGS en þó með veigamiklum breytingum

- Haustið 2015 lagðist Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn (AGS) í umfangsmikla úttekt á tekjuskatti einstaklinga, vaxta- og barnabótum
- Tillögur verkefnisstjórnar eiga sér fræðilega tilvísun til greiningar AGS
- Tillögurnar eru þó frábrugðnar í veigamiklum atriðum
- Fjórar mismunandi tillögur sem saman mynda eina heild

Heimild: AGS (2015): „Iceland: Optimal reform and distributional analysis of the personal income tax"

Tillögurnar taka á þeim meginþáttum sem stýra tekjuskattsbyrði

Fjórar tillögur sem saman mynda eina heild

1 Einstaklingsframtöl

- Hver og einn ber ábyrgð á sínum skattgreiðslum og skattkerfið meðhöndlar framteljendur á samkvæman hátt
- Hagkvæmt og réttlátt
- Samsköttun verði hætt

2 Barnabætur

- Ógagnsætt og flókið kerfi
- Barnabætur eiga að vera réttur barnsins og fylgja barninu

3 Vaxtabætur

- Vaxtabótakerfið fellt niður í núverandi mynd og sparnaði beint til lágtekjuhópa með útborganlegum persónuafslætti
- Stuðningur við fasteignakaup á að gerast utan skattkerfis t.d. við fyrstu kaup

4 Tvö skattþrep – 25% og 43%

- Persónuafsláttur byrjar í 0 og hækkar krónu fyrir krónu að 970 þús.
- Fyrir hverja krónu sem þú aflar - borgar ríkið aðra krónu upp að 970 þús. Fyrir hærri tekjur er persónuafsláttur 1.250 þús sem skerðist um 29% af tekjum.

Tillögurnar taka á þeim meginþáttum sem stýra tekjuskattsbyrði

Fjórar tillögur sem saman mynda eina heild

1 Einstaklingsframtöl

- Hver og einn ber ábyrgð á sínum skattgreiðslum og skattkerfið meðhöndlar framteljendur á samkvæman hátt
- Hagkvæmt og réttlátt
- Samsköttun verði hætt

2 Barnabætur

- Ógagnsætt og flókið kerfi
- Barnabætur eiga að vera réttur barnsins og fylgja barninu.

3 Vaxtabætur

- Vaxtabótakerfið fellt niður í núverandi mynd og sparnaði beint til lágtekjuhópa með útborganlegum persónuafslætti
- Stuðningur við fasteignakaup á að gerast utan skattkerfis t.d. við fyrstu kaup

4 Tvö skattþrep – 25% og 43%

- Persónuafsláttur byrjar í 0 og hækkar krónu fyrir krónu að 970 þús.
- Fyrir hverja krónu sem þú aflar - borgar ríkið aðra krónu upp að 970 þús. Fyrir hærri tekjur er persónuafsláttur 1.250 þús sem skerðist um 29% af tekjum.

Skattlagning og bætur ættu að vera einstaklingsmiðaðar en ekki að fara eftir fjölskyldustöðu

- Í dag eru hjón sjálfkrafa samsköttuð[1]
- Samsköttun dregur úr hvata maka með lægri laun til að fara út á vinnumarkaðinn – en í meirihluta tilfella eru það konur
- Afnám samsköttunar er því jafnréttismál

Hjón eru samsköttuð í dag

- ✘ Hjón bera ábyrgð á skattskuld hvors annars
- ✘ Skattyfirvöld hafa jafnan samskipti við eldri aðilann
- ✘ Tilfærsla persónuafsláttar dregur úr jafnrétti

Hjón verði sköttuð sem einstaklingar

- ✓ Hver einstaklingur ber ábyrgð á eigin skattskilum
- ✓ Skattyfirvöld hafa samskipti við báða aðila
- ✓ Tekjur maka draga ekki út hvata til að vinna

1 Hjón geta þó í sumum tilfellum haft aðskilinn fjárhag, til dæmis vegna barna frá fyrra hjónabandi.

Tillögurnar taka á þeim meginþáttum sem stýra tekjuskattsbyrði

Fjórar tillögur sem saman mynda eina heild

1 Einstaklingsframtöl

- Hver og einn ber ábyrgð á sínum skattgreiðslum og skattkerfið meðhöndlar framteljendur á samkvæman hátt
- Hagkvæmt og réttlátt
- Samsköttun verði hætt

2 Barnabætur

- Ógagnsætt og flókið kerfi
- Barnabætur eiga að vera réttur barnsins og fylgja barninu.

3 Vaxtabætur

- Vaxtabótakerfið fellt niður í núverandi mynd og sparnaði beint til lágtekjuhópa með útborganlegum persónuafslætti
- Stuðningur við fasteignakaup á að gerast utan skattkerfis t.d. við fyrstu kaup

4 Tvö skattþrep – 25% og 43%

- Persónuafsláttur byrjar í 0 og hækkar krónu fyrir krónu að 970 þús.
- Fyrir hverja krónu sem þú aflar - borgar ríkið aðra krónu upp að 970 þús. Fyrir hærri tekjur er persónuafsláttur 1.250 þús sem skerðist um 29% af tekjum.

Barnabætur verði réttur barnsins og styrki tekjulága

- Núverandi kerfi barnabóta er **flókið** og **ógagnsætt**
- Tekur tillit til ólíkra sambúðarforma, aldurs barna og fjölda þeirra. Með ólíkum skerðingarmörkum eftir sambúðaformi og skerðingu eftir fjölda barna
- Núverandi kerfi býr til hvata til þess að fólk sem á saman börn sé ekki í skráðri sambúð

- Einfalda þarf kerfið og beina stuðningi í ríkari mæli til tekjulágra foreldra
- Hækka bætur á hvert barn í 450.000 kr.
- Hækka skerðingarprósentuna í 12% - eitt skerðingarhlutfall í stað fjögurra ólíkra í dag
- Færa skerðingarmörkin frá hjónum (4,8 m.kr.) og einstæðum (2,4 m.kr.) til tekna foreldris sem fylgja barni (2,4 m.kr. deilist á foreldra).
- Hætta að borga barnabætur með fleiri en 3 börnum - huga þarf að aðlögun

Barnabætur verða einkum hugsaðar sem myndarlegur styrkur til tekjulágra foreldra

Tillögurnar taka á þeim meginþáttum sem stýra tekjuskattsbyrði

Fjórar tillögur sem saman mynda eina heild

1 Einstaklingsframtöl

- Hver og einn ber ábyrgð á sínum skattgreiðslum og skattkerfið meðhöndlar framteljendur á samkvæman hátt
- Hagkvæmt og réttlátt
- Samsköttun verði hætt

2 Barnabætur

- Ógagnsætt og flókið kerfi
- Barnabætur eiga að vera réttur barnsins og fylgja barninu.

3 Vaxtabætur

- Vaxtabótakerfið fellt niður í núverandi mynd og sparnaði beitt til lágtekjuhópa með útborganlegum persónuafslætti
- Stuðningur við fasteignakaup á að gerast utan skattkerfis t.d. við fyrstu kaup

4 Tvö skattþrep – 25% og 43%

- Persónuafsláttur byrjar í 0 og hækkar krónu fyrir krónu að 970 þús.
- Fyrir hverja krónu sem þú aflar - borgar ríkið aðra krónu upp að 970 þús. Fyrir hærri tekjur er persónuafsláttur 1.250 þús sem skerðist um 29% af tekjum.

Vaxtabætur eru flóknar, ógagnsæjar og dýrar – styðja frekar fyrstu kaup beint – utan skattkerfis

Leggja ætti niður vaxtabótakerfið í núverandi mynd...

Útgjöld ríkisins vegna vaxtabóta 2013-2015

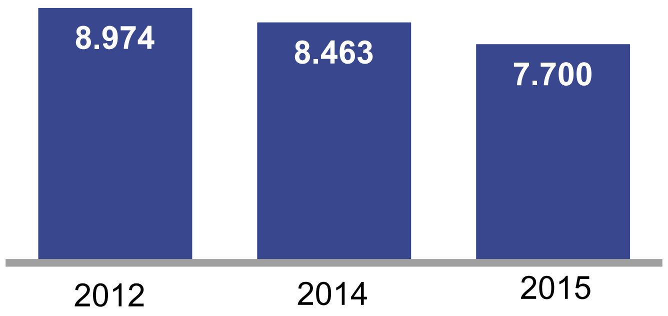

- Vaxtabótakerfið er **kostnaðarsamt, flókið og ógagnsætt kerfi**
- Háð skuldum, vöxtum, hjúskaparstöðu og eignastöðu með 8,5% skerðingu sem **hækkar jaðarskatta** verulega
- Lagt til að kerfið verði fellt niður í núverandi mynd og sparnaði beint til lágtekjuhópa með **útborganlegum persónuafslætti**

... og hafa þess í stað útborganlegan persónuafslátt

Í dag er ívilnun fyrir að búa í eigin húsnæði fremur en að leigja

Í hagkvæmu skattkerfi eru **vaxtagjöld frádráttabær** frá skatti en **vaxtatekjur** t.d. leiga af eigin húsnæði **skattskyld**

- Kerfið í dag **hyglar efnameiri** þar sem leigjendur eru oft efnaminni
- Leigjendur borga leigu af tekjum eftir skatt en eigendur þurfa ekki að bera skatt af fjármagnstekjum tengdar eigin húsnæði.
- Stuðningur við fasteignakaup á að gerast **utan skattkerfis** t.d. við fyrstu kaup

Útborganlegur persónuafsláttur byggir á 1 2 3 og skapar forsendur fyrir lækkun skatta í tvö þrep

Persónuafsláttur verði útgreiðanlegur og skattþrepin verði tvö

1. Einstaklingsframtöl – ekki samsköttun
2. Barnabætur
3. Vaxtabætur afnumdar

Ný tillaga: Útgreiðanlegur persónuafsláttur

\+

Ný tillaga: Tvö skattþrep: 25% & 43% (4)

- Fjármagn til að standa undir útgreiðanlegum persónuafslætti myndast við einföldun barna- og vaxtabótakerfisins
- Möguleg útborgun persónuafsláttar myndar því öryggisnet fyrir tekjulægstu hópana og beinir stuðningi ríkisins til þeirra sem mest þurfa á fjárhagslegri aðstoð að halda
- Afnám einstaklingsframtala, einföldun á barnabótum og afnám vaxtabóta eru forsenda útgreiðanlegs persónuafsláttar
- Einfaldara og skilvirkara væri að ríkið styddi við fyrstu kaup einstaklinga á íbúðarhúsnæði með einsskiptisgreiðslu

Tillögurnar taka á þeim meginþáttum sem stýra tekjuskattsbyrði

Fjórar tillögur sem saman mynda eina heild

1 Einstaklingsframtöl

- Hver og einn ber ábyrgð á sínum skattgreiðslum og skattkerfið meðhöndlar framteljendur á samkvæman hátt
- Hagkvæmt og réttlátt
- Samsköttun verði hætt

2 Barnabætur

- Ógagnsætt og flókið kerfi
- Barnabætur eiga að vera réttur barnsins og fylgja barninu.

3 Vaxtabætur

- Vaxtabótakerfið fellt niður í núverandi mynd og sparnaði beint til lágtekjuhópa með útborganlegum persónuafslætti
- Stuðningur við fasteignakaup á að gerast utan skattkerfis t.d. við fyrstu kaup

4 Tvö skattþrep – 25% og 43%

- Persónuafsláttur byrjar í 0 og hækkar krónu fyrir krónu að 970 þús.
- Fyrir hverja krónu sem þú aflar - borgar ríkið aðra krónu upp að 970 þús. Fyrir hærri tekjur er persónuafsláttur 1.250 þús sem skerðist um 29% af tekjum.

Annmarkar voru á tillögum AGS til endurbóta á skattkerfinu en greining þeirra er grunnur tillagnanna

Tillögur verkefnahópsins miða að því að miðla og jafna ábata til miðtekjuhópa

- AGS lagði til 1,2 m.kr. persónuafslátt og 35% skerðingu persónuafsláttar
- AGS lagði til hækkun á mörkum í hæsta skattþrepið úr 10 m.kr. í 12 m.kr. og hafa skattprósentu hátekjuskatts 46%
- AGS stillti síðan grunnprósentuna af sem gerði það að verkum að endar tekjudreifingarnar fengu mest í sinn hlut – þeir hæstu og lægstu
- Tillögur hópsins ganga út á að lækka skattprósentu miðjunnar, lækka mörk hæsta þrepsins en um leið lækka hæstu prósentuna
- **Fleiri borga í hærra þrepinu – en lægri prósentu. Miðjan stendur frammi fyrir lægri skattbyrði sem er lykilatriði í tillögum hópsins**

- Þetta er vinnumarkaðskerfi – hugsað og hannað með þarfir vinnumarkaðar í huga, þar sem hvatt er til atvinnuþátttöku og tekjujöfnunar
- Dæmin sem á eftir fylgja taka ekki tillit til samspils þessa kerfis við kerfi örorku- og ellilífeyrisgreiðslna. Það samspil þarf frekari stefnumótun til að tryggja hlutleysi tillagnanna gagnvart þessum hópum.

Tillögurnar eru tveggja þrepa tekjuskattskerfi með útborganlegum persónuafslætti

Meginþorri skattgreiðenda mun búa við lægri skattprósentu í nýju kerfi

18 ár	Upphaf skattskyldu
2,3 m.kr.	Skattleysismörk
1,25 m.kr.	Almennur persónuafsláttur eftir að 970 þús tekjum er náð
450 þús.	Barnabætur – skerðing 12% *Með hverju barni að þremur börnum*
29%	Skerðing persónuafsláttar
Hvetur til vinnu	Línuleg hækkun persónu-afsláttar frá 0-970 þús.kr.

Útborganlegur persónuafsláttur er lykilatriði og gerir samsköttun óþarfa þar sem skattkerfið mun byggja á einstaklingsframtölum og samsköttun hjóna og sambúðaraðila fellur niður

Tillögurnar eru tveggja þrepa tekjuskattskerfi með útborganlegum persónuafslætti

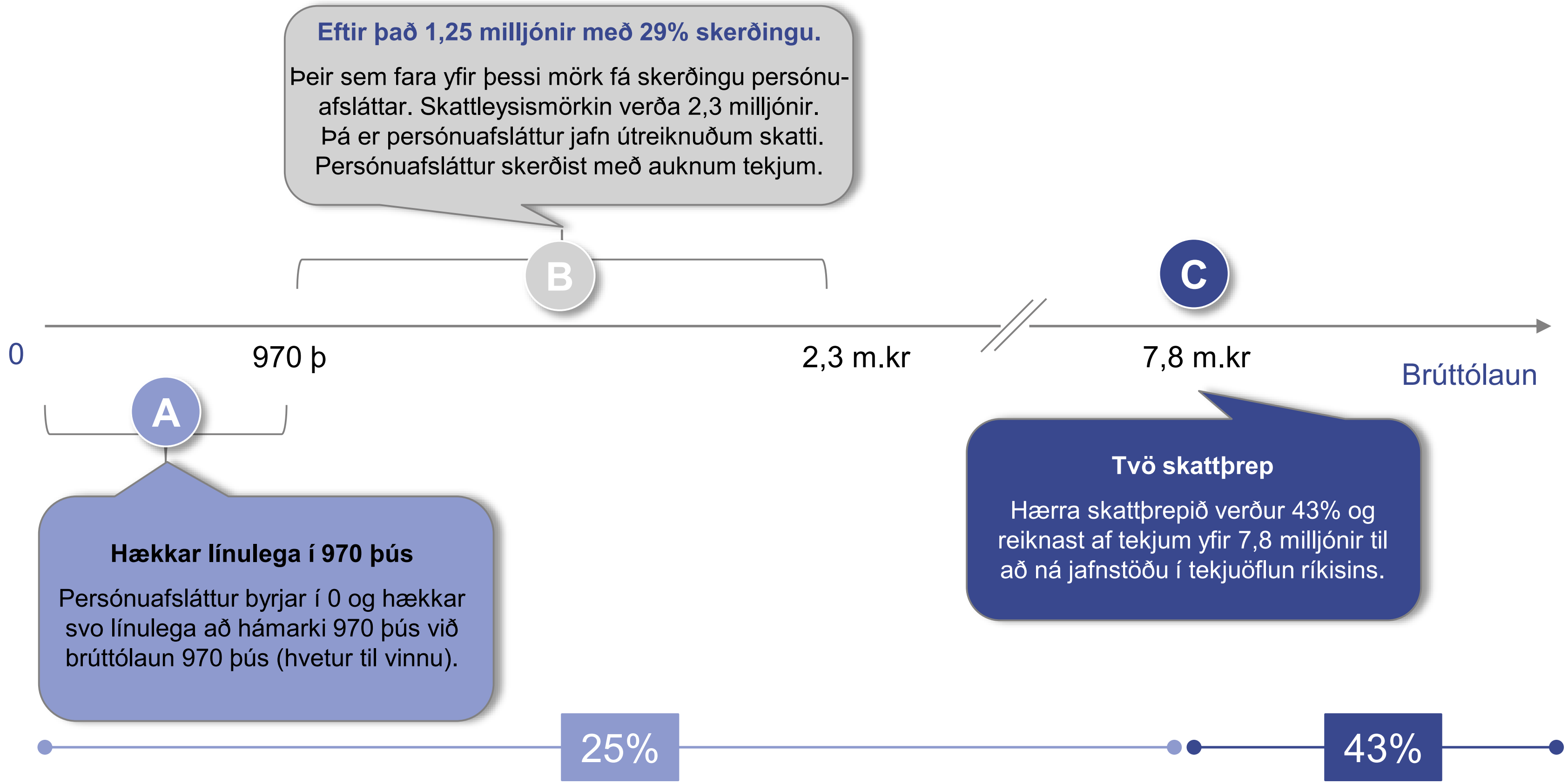

- Með þessari nálgun er dregið úr byrðum miðtekjuhópsins og ábati fluttur frá efstu lögum til að greiða fyrir miðjuna.

Tillögurnar eru tveggja þrepa tekjuskattskerfi með útborganlegum persónuafslætti

Á mynd er ekki tekið tillit til skerðingar persónuafsláttar, sem er útgreiðanlegur ef hann er ekki fullnýttur

- Útgreiðanlegur hár persónuafsláttur og lág grunnprósenta vega þyngra til að byrja með. Skerðing persónuafsláttar fer síðar að bíta í eftir því sem nær dregur miðju sem lág skattprósenta yfirgnæfir á endanum en meginþorri skattgreiðenda greiðir lægri skatta í samanburði við núverandi kerfi.

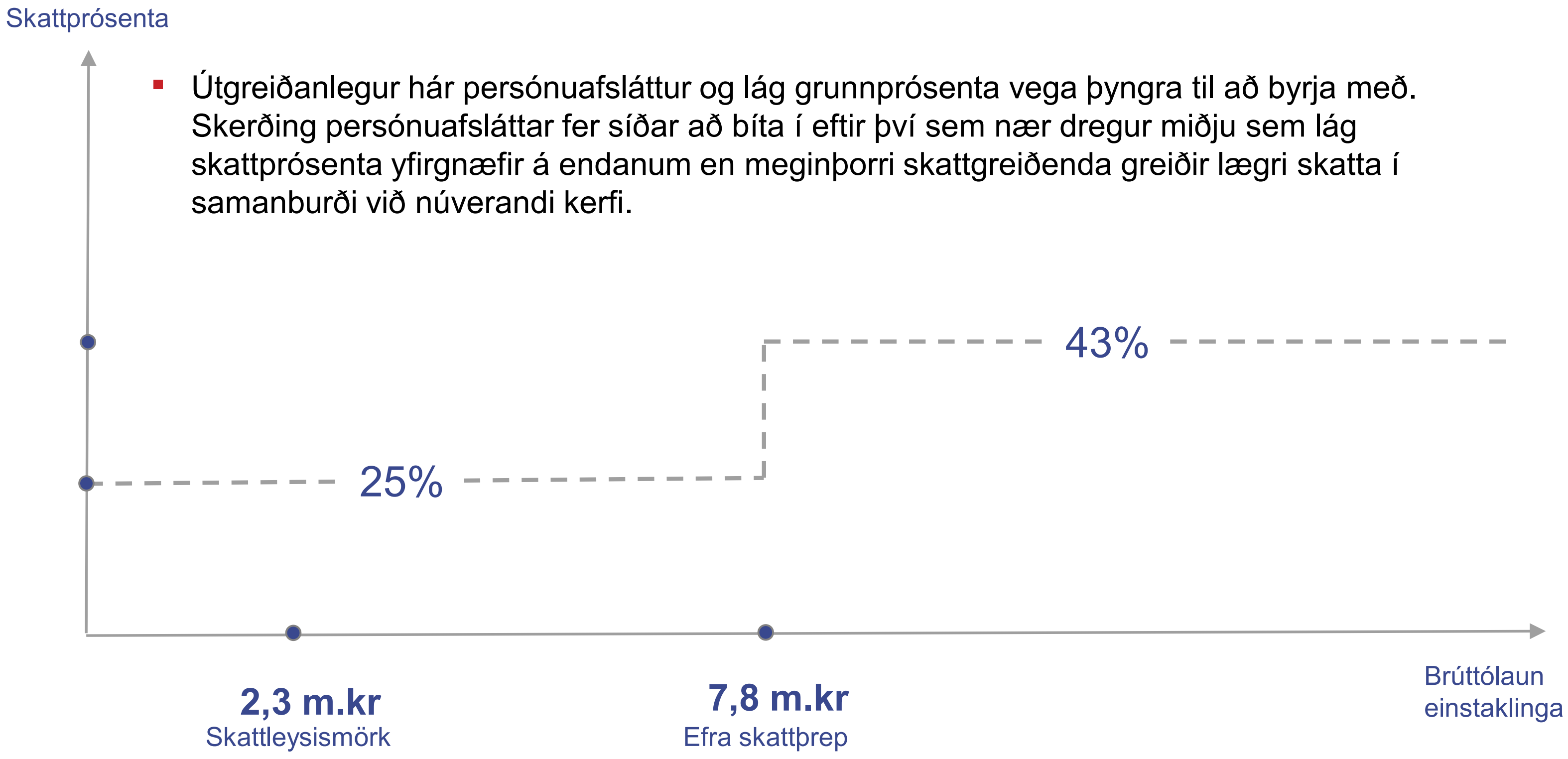

Metum áhrif tveggja þrepa tekjuskattskerfi á mismunandi samfélags- og tekjuhópa

Í nýju kerfi verða engir sambúðaraðilar – aðeins einstaklingar – sett fram hér til að auðvelda samanburð

Einstaklingar

Sviðsmyndir eftir fjölskylduhag

Sambúðarfólk

Sviðsmyndir eftir fjölskylduhag

Sýnidæmi til upplýsinga

Helmingur skattgreiðenda er með tekjur á bilinu 1,2–5,7 m.kr – hærra skattþrep miðar við 7,8 m.kr.

Einstaklingar

Í nýju kerfi verða engir sambúðaraðilar – bara einstaklingar – sett fram hér til að auðvelda samanburð

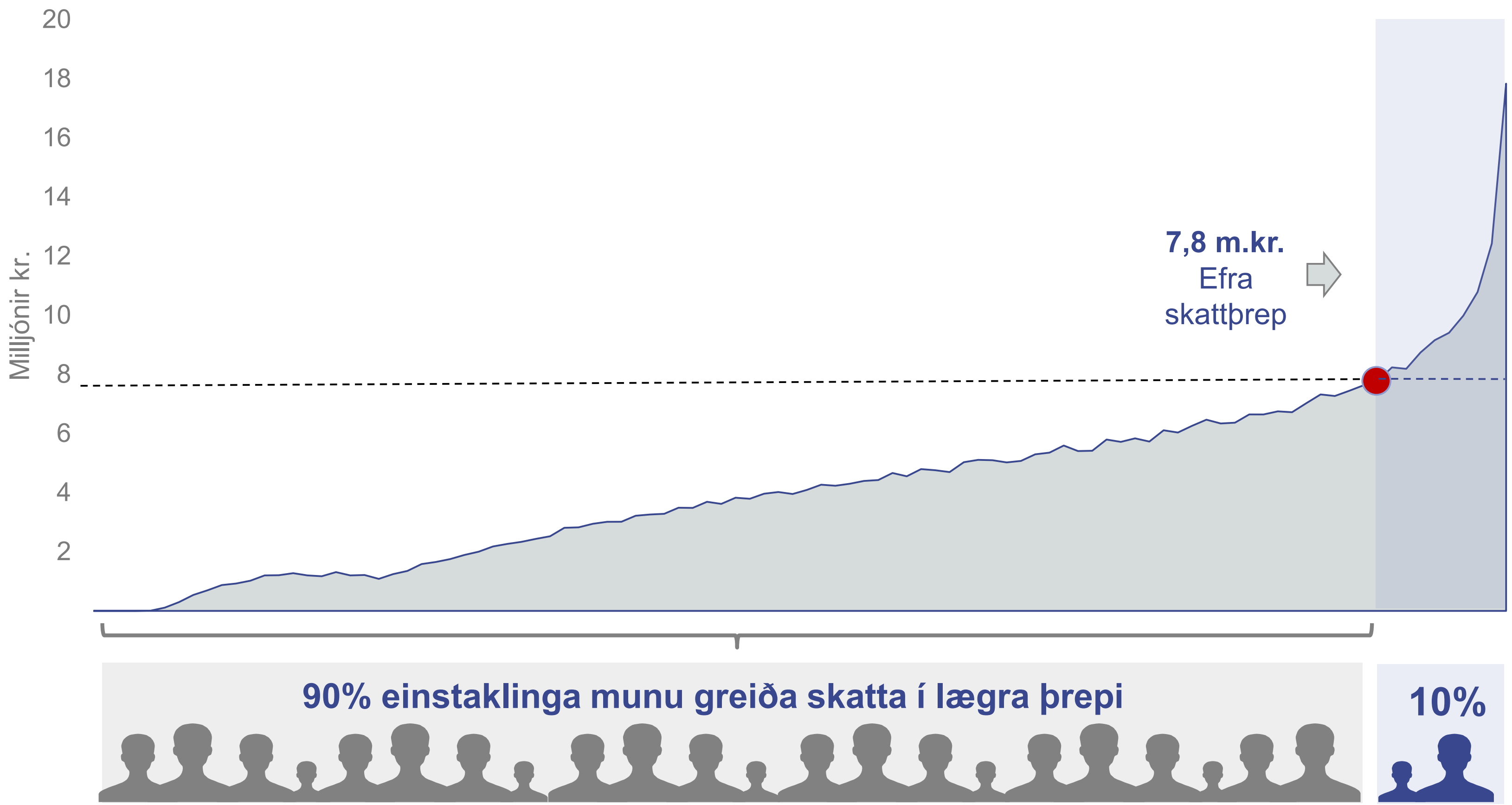

Mismunagreining eftir tekjubilum sýnir að ráðstöfunartekjur einstaklinga hækka við breytinguna[1]

Einstaklingar

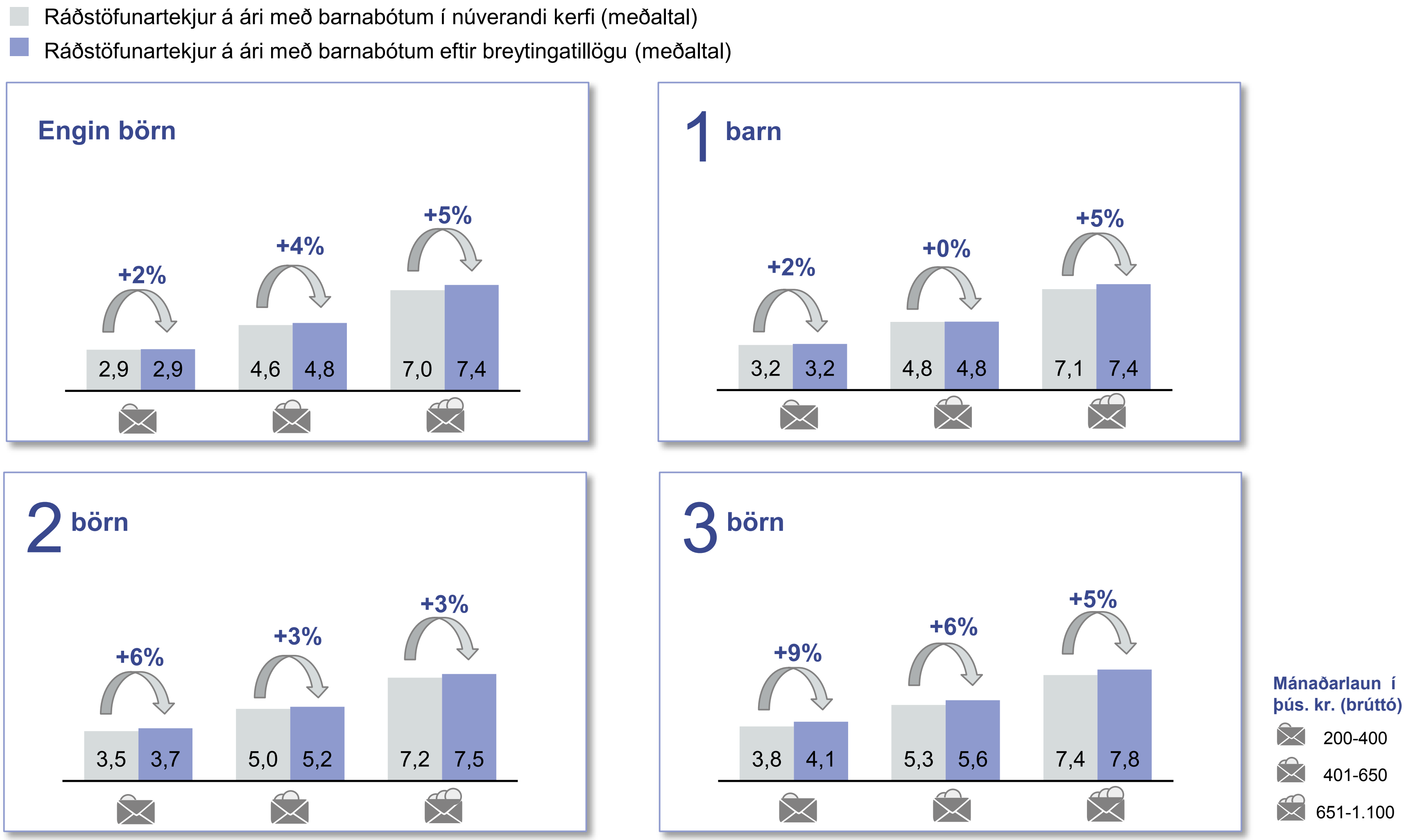

1 Á móti er hér ekki tekið tillit til afnáms vaxtabóta en skoða þyrfti þau áhrif í framhaldinu.

Helmingur skattgreiðenda hér er með samanlagðar tekjur 7,6–14,5 m.kr. – hærra skattþrep miðar við 7,8 m.kr. á mann

Sambúðaraðilar

Í nýju kerfi verða engir sambúðaraðilar – bara einstaklingar – sett fram hér til að auðvelda samanburð

Einföldun: Ef tekjur sambúðaraðila eru lagðar saman þá verður efra skattþrep við 15,6 m.kr. og um 20% sambúðaraðila greiða skatt í efra þrepi.

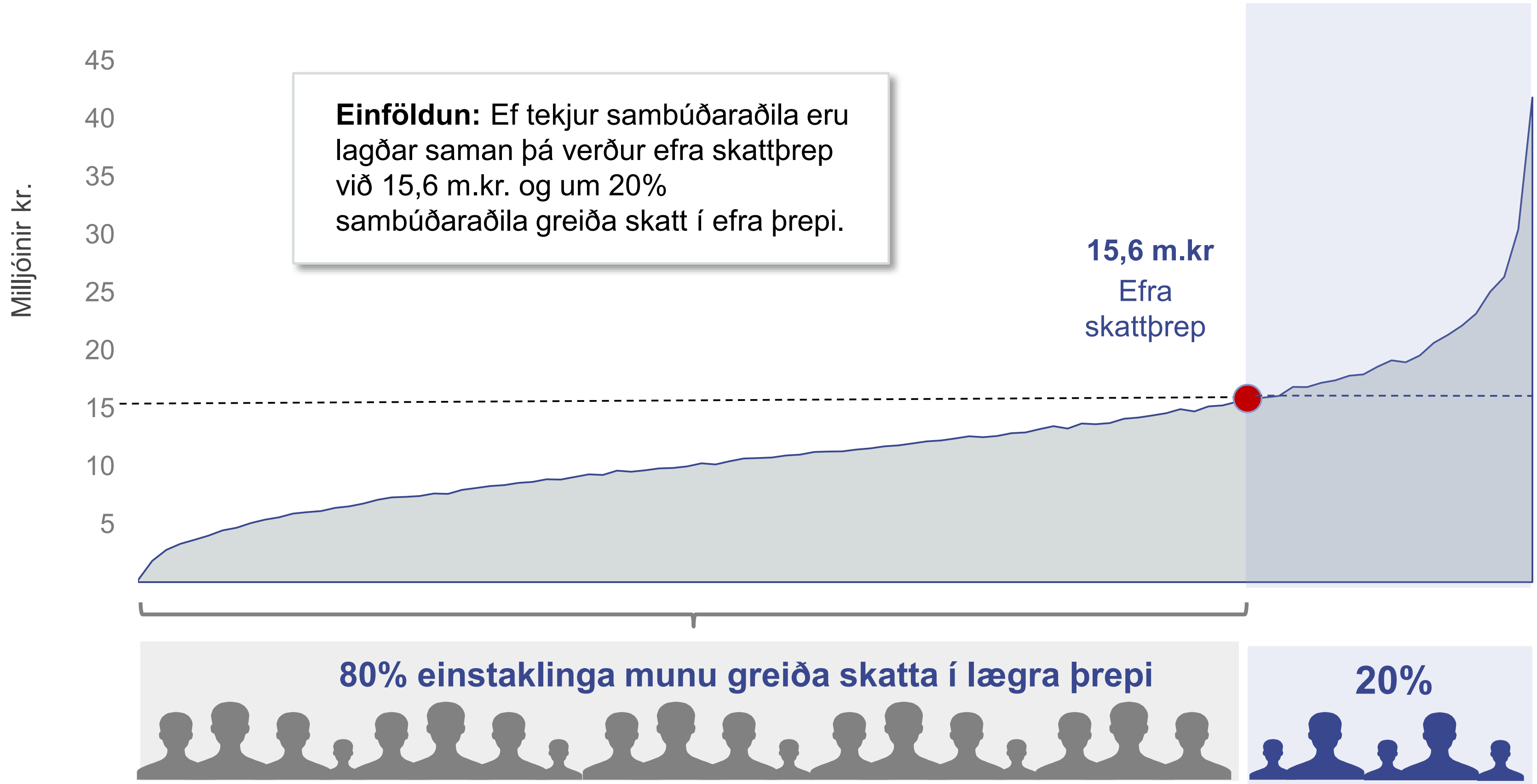

Mismunagreining eftir tekjubilum sýnir að ráðstöfunartekjur sambúðarfólks hækka við breytinguna[1]

Sambúðaraðilar

- Ráðstöfunartekjur sambúðarfólks á ári með barnabótum í núverandi kerfi (meðaltal)
- Ráðstöfunartekjur sambúðarfólks á ári með barnabótum eftir breytingatillögu (meðaltal)

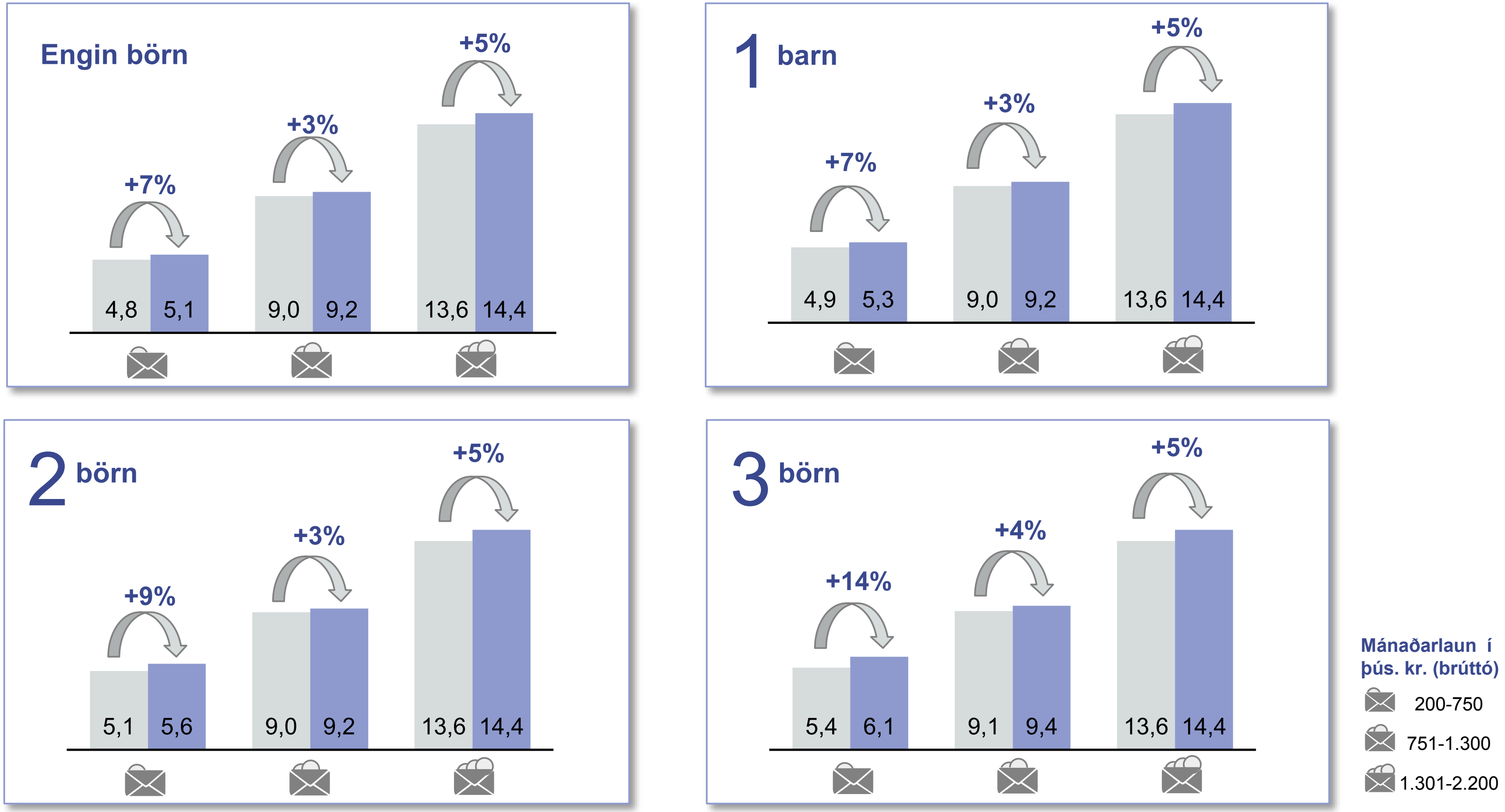

1 Á móti er hér ekki tekið tillit til afnáms vaxtabóta en skoða þyrfti þau áhrif í framhaldinu.

Við leggjum fram tíu tillögur um bætta almenna skatta

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Vinna	1 Einstaklingsframtöl	Allir telji fram sem einstaklingar
	2 Barnabætur	Barnabætur fylgi barni
	3 Vaxtabætur	Vaxtabætur lagðar niður
	4 Skattþrep	Ný skattþrep og persónuafsláttur
Neysla	5 Virðisaukaskattur	Fækkun undanþága og sameining þrepa
Sparnaður	6 Fjármagnstekjuskattur	Raunávöxtun skattlögð í stað nafnávöxtunar
Rekstur	7 Tryggingagjald	Sveiflujöfnun tryggingagjalds
	8 Þunn eiginfjármögnun	Frádráttur vaxtagjalda takmarkaður
	9 Eftirgjöf skulda	Eftirgjöf skulda myndi ekki skattskyldu
	10 Samlagshlutafélög	Samræma skattlagningu við önnur félagaform

Lagt til að hafa eitt þrep virðisaukaskatts

Skipting skatttekna m.v. fjárlög 2016

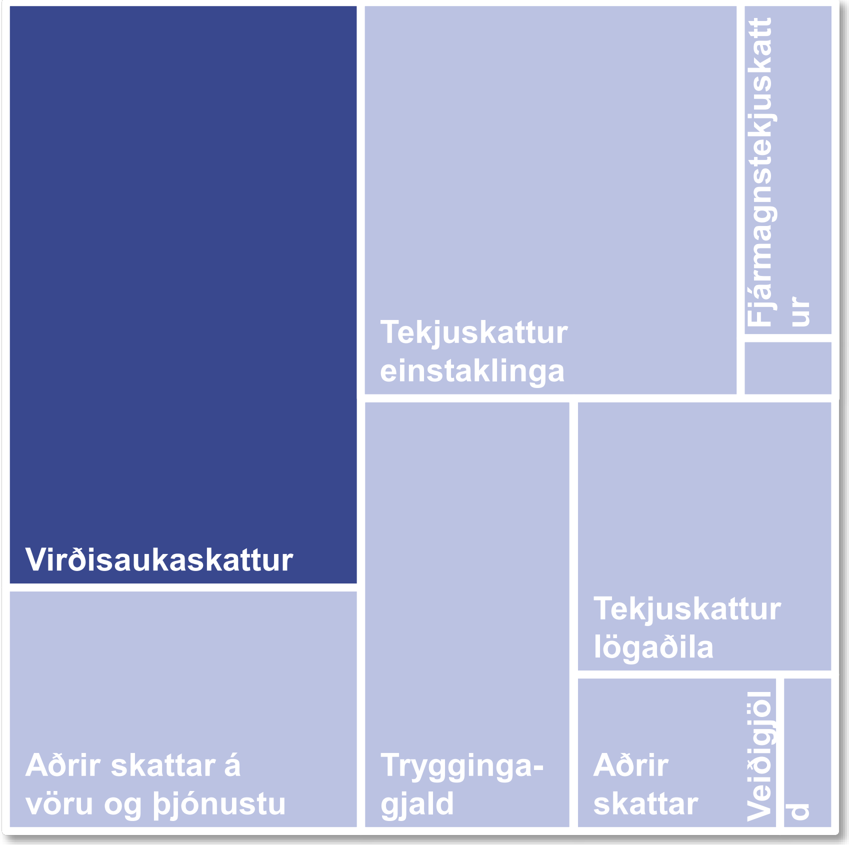

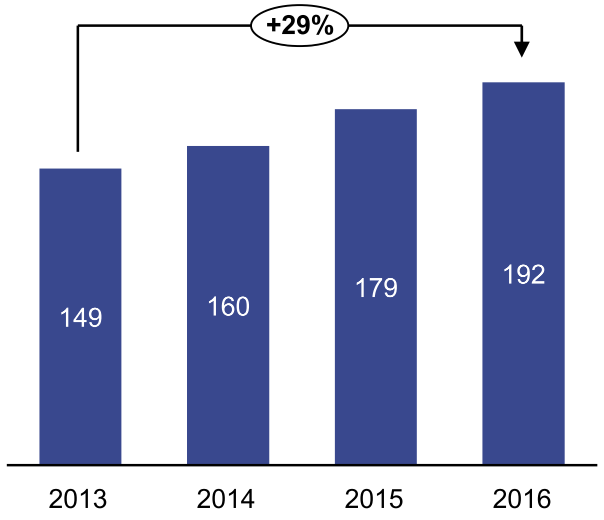

- Tekjur ríkissjóðs af virðisaukaskatti hafa aukist um 18% að nafnvirði frá árinu 2013 og námu tæplega 179 milljörðum króna árið 2015

Tekið verði upp eitt skattþrep virðisaukaskatts og skatt-stofn breikkaður til að auka gagnsæi og bæta skil

Virðisaukaskattur stendur undir um 200 m.a. króna af samneyslunni

Margþrepa kerfi kallar á misskilning á gildandi reglum – leki á milli skattþrepa og ójafnræði –

Færri undanþágur og þrep leiða til gagnsæis og bætts skilnings á skattkerfinu.

1 Eitt skattþrep virðisaukaskatts

Tvö eða fleiri skattþrep og undanþágur valda flækjum, misræmi og misskilningi

19%

2 Breikkun skattstofns

Undanþágum verði fækkað – engin haldbær rök fyrir því að sum þjónusta sé án vsk á meðan önnur er það

Leiðir til færri aðila í blandaðri starfsemi og skilvirkari innheimtu

Vænt áhrif

- Betri skil og einfaldari
- Gagnsæi

Skref í innleiðingu

- Breyting á lögum nr. 50/1988

Helstu hagsmunaaðilar

- Ríkissjóður
- Skattskyldir aðilar

Tekjur af VSK á ári 2014-2016

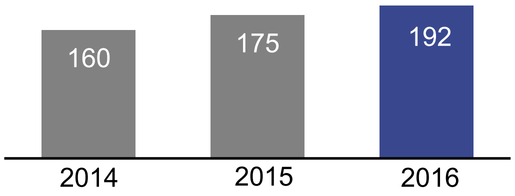

Virðisaukaskatturinn í dag einkennist af mismunun og undanþágum

Útgjöld heimila eftir virðisaukaskattsskyldu (2010-2012)[1]

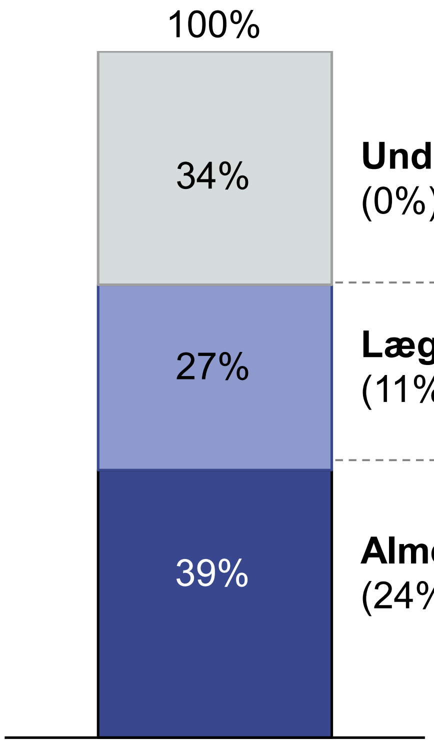

Undanþegið (0%)

- Fjármálaþjónusta
- Íþróttaviðburðir
- Heilbrigðisþjónusta
- Menningarstarfsemi
- Félagastarfsemi
- Farþegaflutningar
- Prestþjónusta
- Ritstörf
- Tónstörf

Lægra þrep (11%)

- Matvæli
- Rafmagn
- Heitt vatn
- Hótelgisting
- Ferðaþjónusta
- Sjónvarp og útvarp
- Bækur og tímarit
- Tónlist
- Vegatollar

Almennt þrep (24%)

- Þjónusta
- Ráðgjöf
- Framleiðsla
- Byggingarefni
- Geymsla
- Viðgerðir
- Flutningar
- Vélaleiga
- Raftæki

[1] Miðað er við nýjustu rannsókn Hagstofu Íslands á útgjöldum íslenskra heimila (2010-2012)

Heimildir: Hagstofa Íslands; Ríkisskattstjóri; Skattaskrifstofa Fjármálaráðuneytis

Þetta fyrirkomulag skapar velferðartap, flækjustig og hvata til undanskota

Velferðartap

- Virðisaukaskattur **dregur úr seldu magni** þeirra vara og þjónustu sem sæta skattlagningu
- Þessi áhrif kallast **velferðartap** *(e. deadweight loss)* og vaxa sífellt hraðar eftir því sem gjaldhlutfallið hækkar
- Þess vegna er best fyrir heildarvelferð að virðisaukaskattur hafi **breiðan skattstofn** og gjaldhlutfallið sé sem lægst[1]

Flækjustig og undanskot

- Misjöfn gjaldhlutföll fyrir vörur og þjónustu sem eru veittar af sama aðila skapa **flækjustig** þegar kemur að álagningu, skattskilum og eftirliti
- Ef ákveðnir hlutar starfsemi eru skattlagðir í lægri þrepum myndast hvati til að **auka álagningu** fyrir þá þætti en draga úr álagningu fyrir aðra þætti
- Misræmið bjagar því heilbrigða verðmyndun og **leiðir til undanskota**

1 Sjá OECD (2010), *„Choosing a Broad Base – Low Rate Approach to Taxation“*

Heimildir: OECD; verkefnisstjórn

Með fækkun undanþága og sameiningu þrepa mætti lækka almenna þrepið umtalsvert án skerðingar tekna

Miðað við að halda tekjum ríkissjóðs óbreyttum gæti virðisaukaskattur orðið eitt þrep í 18,6%

Tekjur ríkissjóðs í milljörðum króna miðað við fjárlög 2016[1]

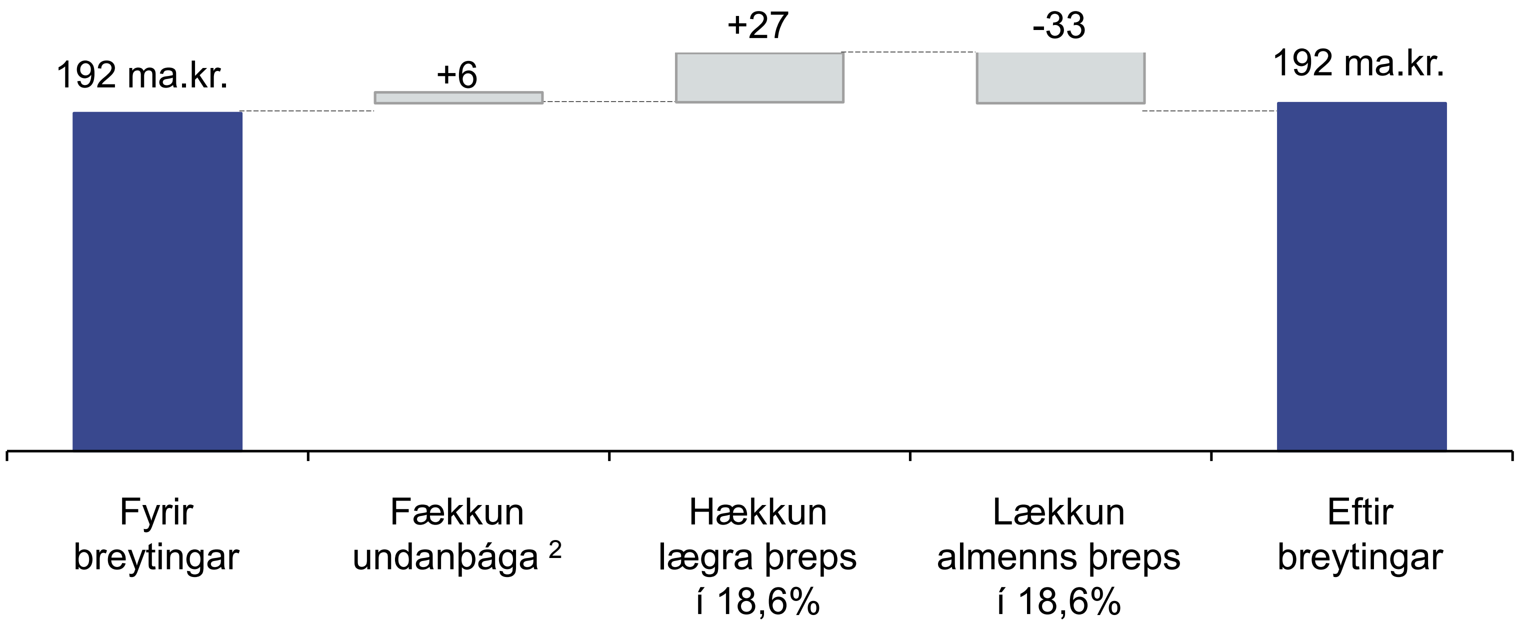

1 Áætlun verkefnisstjórnar byggð á nýjustu rannsókn Hagstofu Íslands á útgjöldum íslenskra heimila (2010-2012). Ekki er gert fyrir magnbreytingaráhrifum vegna nýrra gjaldhlutfalla.
2 Ekki er gert ráð fyrir auknum skatttekjum vegna fjármálaþjónustu, heilbrigðisþjónustu, menntunar, félagslegrar þjónustu eða greiddrar/reiknaðrar húsaleigu.

Heimildir: Hagstofa Íslands; fjárlög 2016; áætlun verkefnisstjórnar

Áhrif breytinganna væru hverfandi óháð tekjum

Áhrif eins þreps virðisaukaskatts á útgjöld heimila[1]

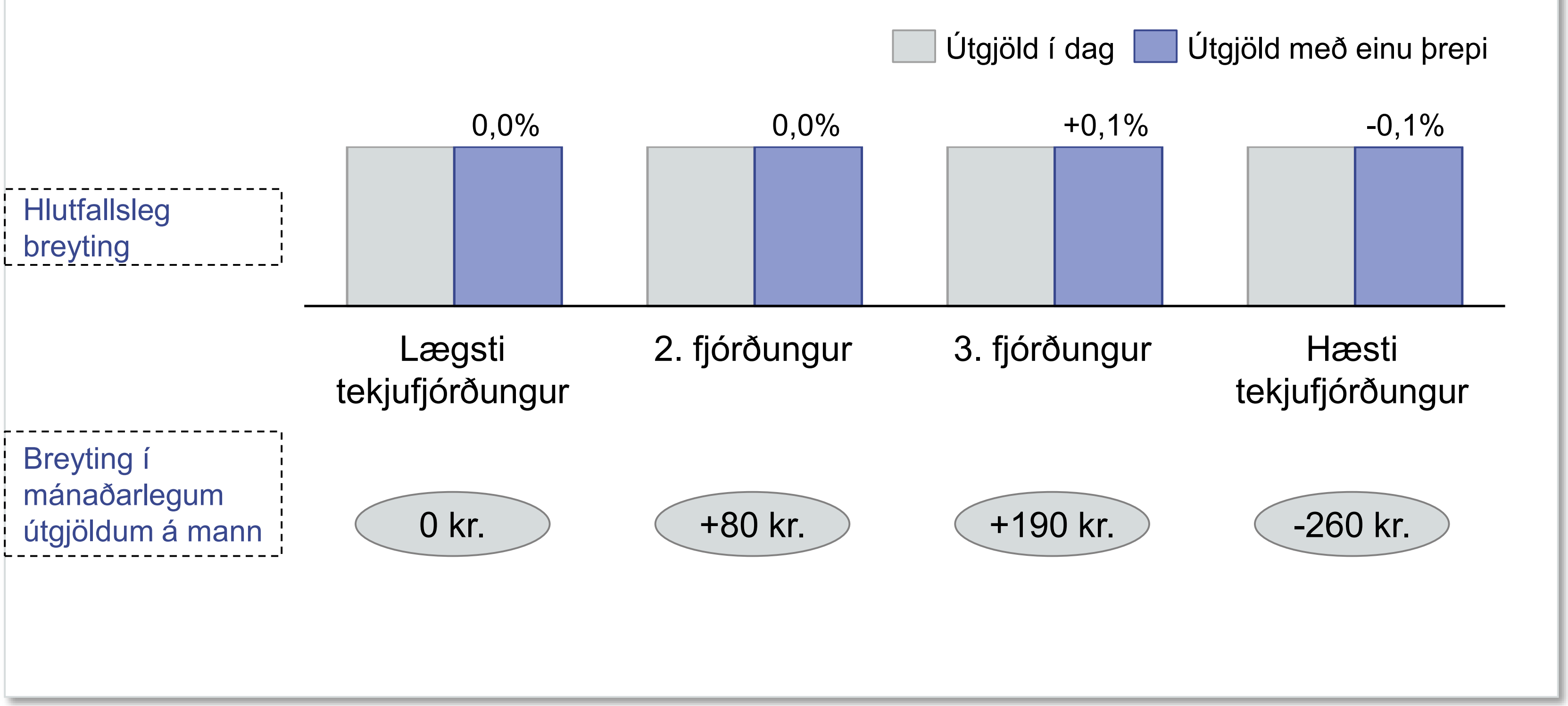

1 Áætlun verkefnisstjórnar er byggð á nýjustu rannsókn Hagstofu Íslands á útgjöldum íslenskra heimila (2010-2012). Ekki er gert fyrir magnbreytingaráhrifum vegna nýrra gjaldhlutfalla. Þar sem ekki er gert ráð fyrir auknum skatttekjum vegna fjármálaþjónustu, heilbrigðisþjónustu, menntunar og félagslegrar þjónustu er ekki heldur gert ráð fyrir hækkun útgjalda vegna breytinga á þessum flokkum. Þá er ekki gert ráð fyrir að reiknuð eða greidd húsaleiga beri virðisaukaskatt.

Heimildir: Hagstofa Íslands; áætlun verkefnisstjórnar

Við leggjum fram tíu tillögur um bætta almenna skatta

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Vinna	1 Einstaklingsframtöl	Allir telji fram sem einstaklingar
	2 Barnabætur	Barnabætur fylgi barni
	3 Vaxtabætur	Vaxtabætur lagðar niður
	4 Skattþrep	Ný skattþrep og persónuafsláttur
Neysla	5 Virðisaukaskattur	Fækkun undanþága og sameining þrepa
Sparnaður	**6 Fjármagnstekjuskattur**	**Raunávöxtun skattlögð í stað nafnávöxtunar**
Rekstur	7 Tryggingagjald	Sveiflujöfnun tryggingagjalds
	8 Þunn eiginfjármögnun	Frádráttur vaxtagjalda takmarkaður
	9 Eftirgjöf skulda	Eftirgjöf skulda myndi ekki skattskyldu
	10 Samlagshlutafélög	Samræma skattlagningu við önnur félagaform

Fjármagnstekjuskattur verði lagður á raunvexti en ekki nafnvexti eins og kerfið er í dag

Skipting skatttekna m.v. fjárlög 2016

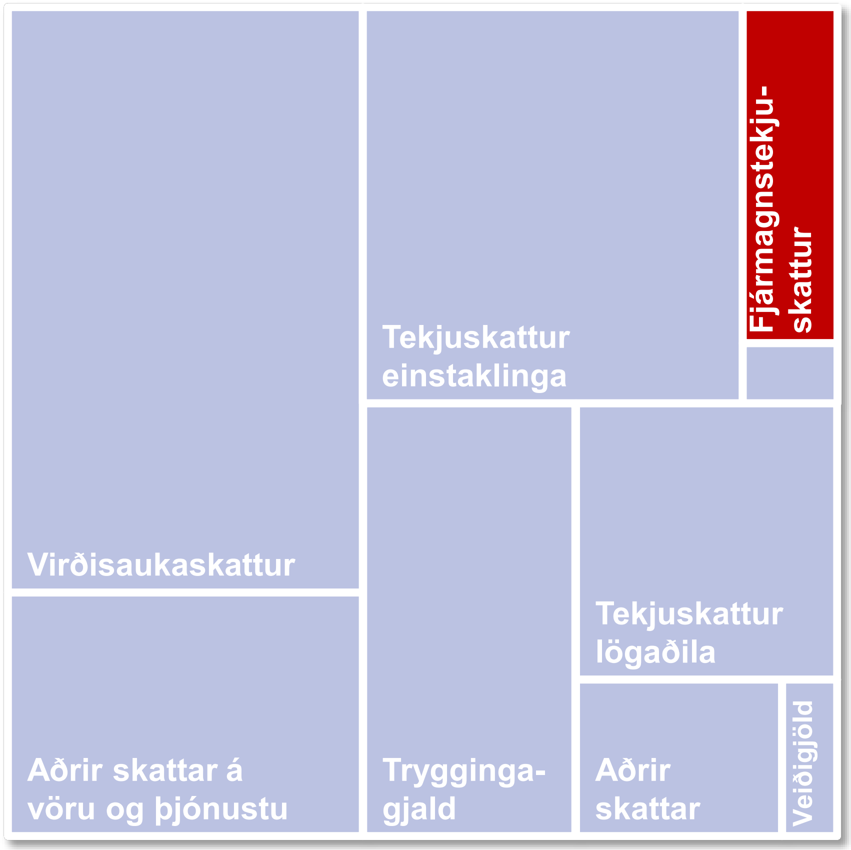

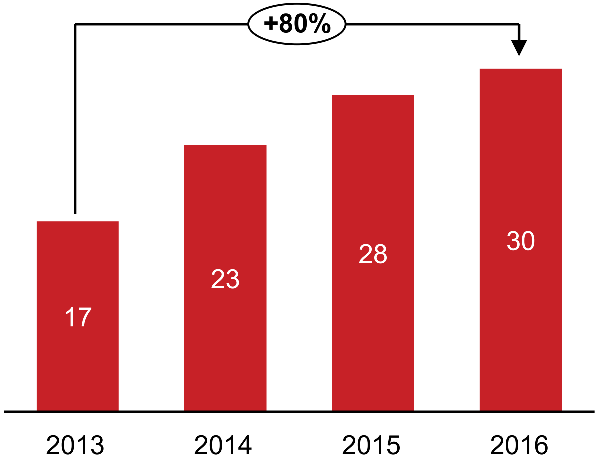

- Tekjur af fjármagnstekjuskatti hafa aukist um 80% að nafnvirði frá árinu 2013 og námu tæplega 28 milljörðum króna árið 2015

Heimild: Fjárlagavefurinn (http://hamar.stjr.is/)

Skattar á fjármagnstekjur taka ekki tillit til verðbólgu og leggjast því með þungum hætti á sparnað

Eiginlegur fjármagnstekjuskattur fyrir áhættulausar fjárfestingar (%)[1]

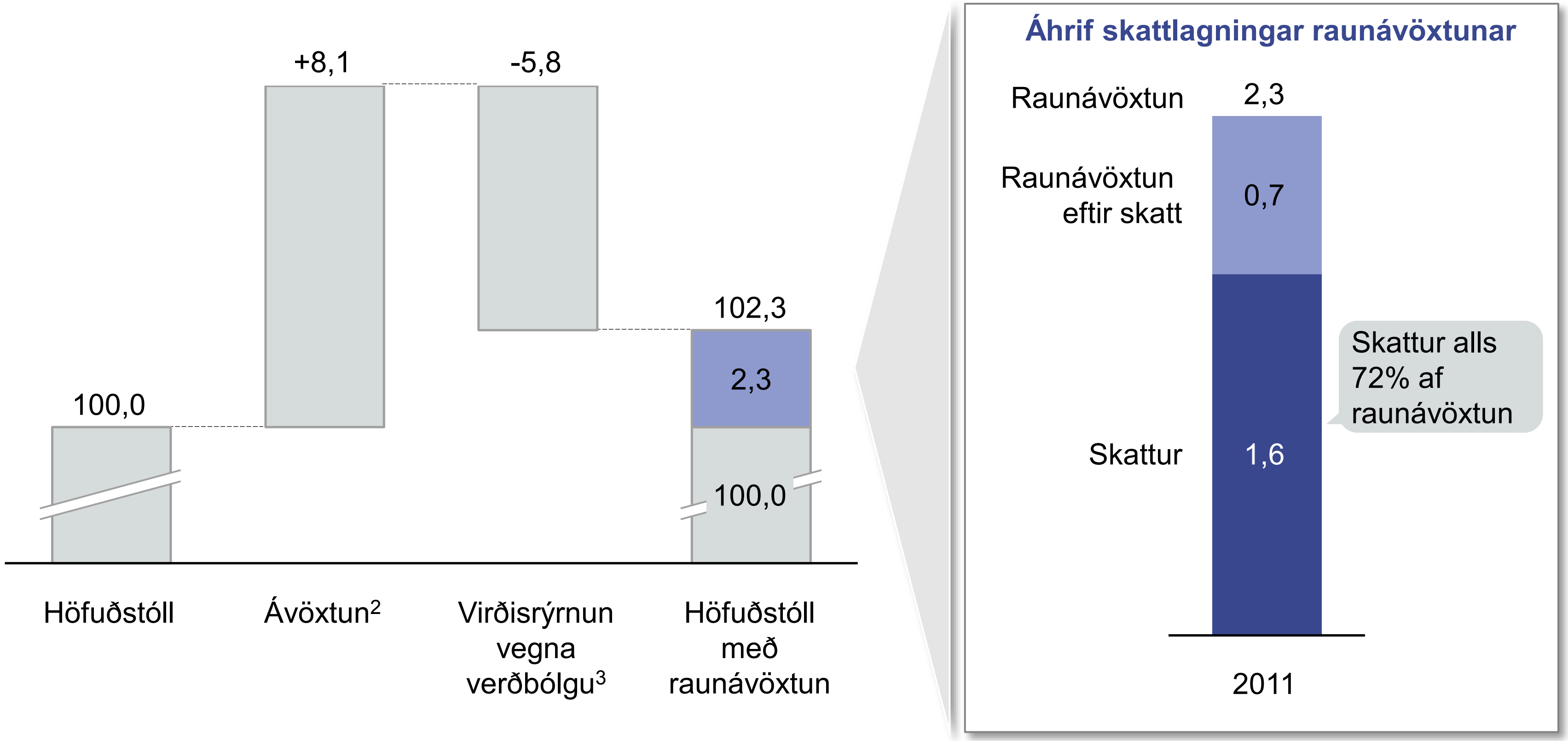

1 Hlutfallsleg skattbyrði af raunávöxtun (nafnávöxtun leiðrétt fyrir verðlagsbreytingum). Ekki tekið tillit til skattfrelsis fyrstu 125 þús vaxtatekna
2 Gert er ráð fyrir að ávöxtun áhættulausrar fjárfestingar sé jöfn meðalvaxtastigi frá aldamótum (8,1% á Íslandi)
3 Gert er ráð fyrir að verðbólga sé jöfn meðalverðbólgu frá aldamótum (5,8% á Íslandi)

Skattar á fjármagnstekjur taka ekki tillit til verðbólgu og leggjast því með þungum hætti á sparnað

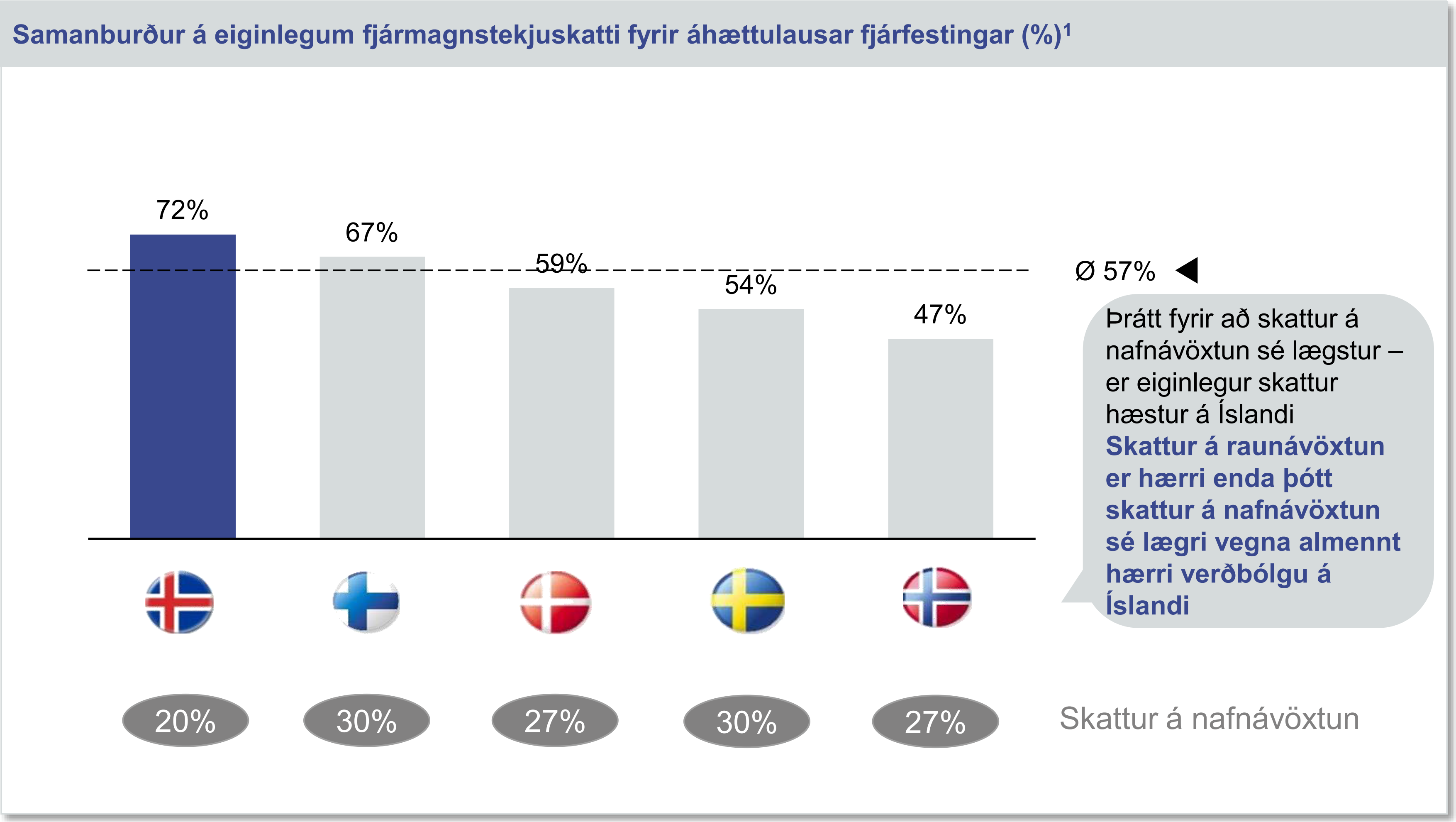

1 Hlutfallsleg skattbyrði af raunávöxtun (nafnávöxtun leiðrétt fyrir verðlagsbreytingum)
2 Gert er ráð fyrir að ávöxtun áhættulausrar fjárfestingar sé jöfn meðalvaxtastigi frá aldamótum (8,1% á Íslandi)
3 Gert er ráð fyrir að verðbólga sé jöfn meðalverðbólgu frá aldamótum (5,8% á Íslandi)

Við leggjum fram tíu tillögur um bætta almenna skatta

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Vinna	1 Einstaklingsframtöl	Allir telji fram sem einstaklingar
	2 Barnabætur	Barnabætur fylgi barni
	3 Vaxtabætur	Vaxtabætur lagðar niður
	4 Skattþrep	Ný skattþrep og persónuafsláttur
Neysla	5 Virðisaukaskattur	Afnám undanþága og sameining þrepa
Sparnaður	6 Fjármagnstekjuskattur	Raunávöxtun skattlögð í stað nafnávöxtunar
Rekstur	7 Tryggingagjald	Sveiflujöfnun tryggingagjalds
	8 Þunn eiginfjármögnun	Frádráttur vaxtagjalda takmarkaður
	9 Eftirgjöf skulda	Eftirgjöf skulda myndi ekki skattskyldu
	10 Samlagshlutafélög	Samræma skattlagningu við önnur félagaform

Tillaga #7

Sveiflujöfnun tryggingagjalds

Tryggingagjald taki mið af hagsveiflunni – sett verði gólf og þak sem tryggir fulla fjármögnun yfir alla hagsveifluna

Skipting skatttekna m.v. fjárlög 2016

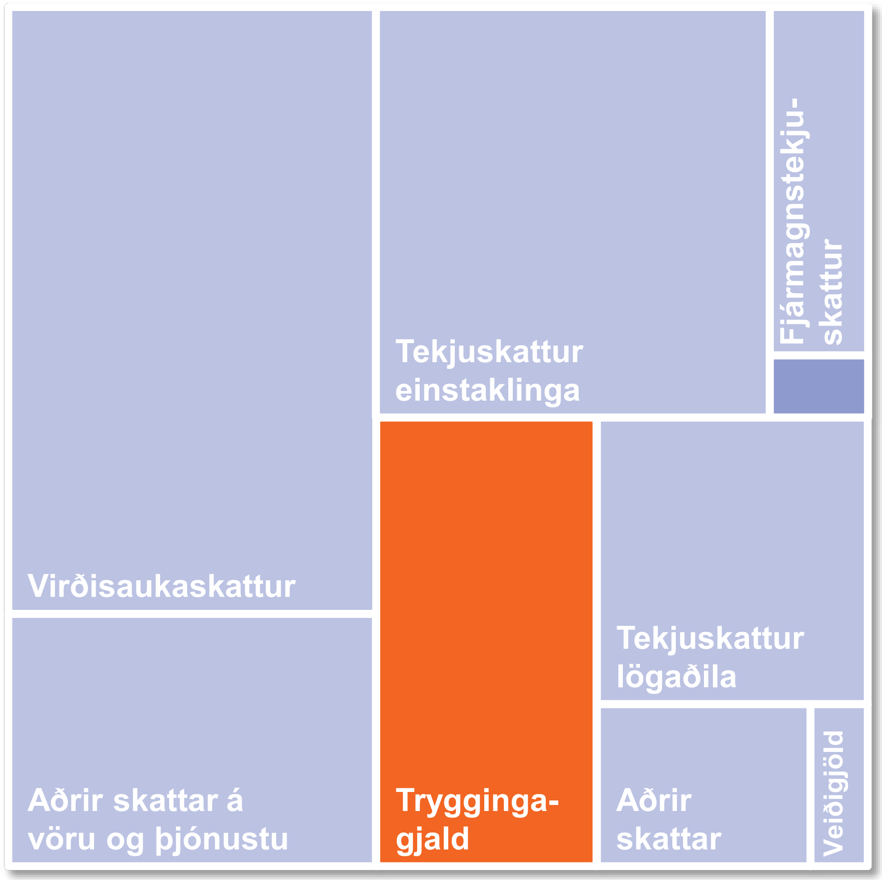

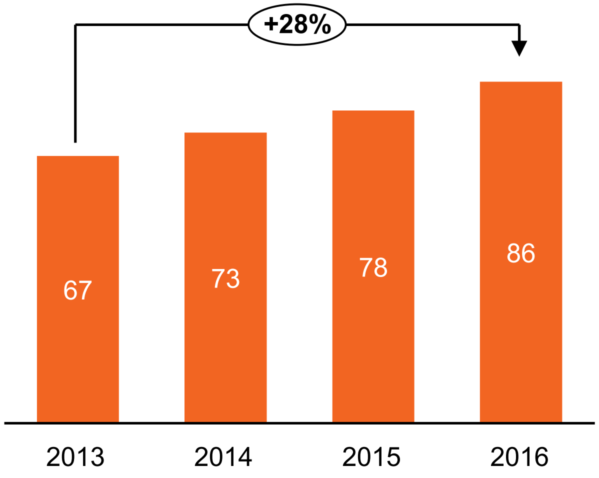

- Tekjur af tryggingagjaldi hafa aukist um 28% að nafnvirði frá árinu 2013 og námu rúmlega 78 milljörðum króna árið 2015

Tryggingagjald taki mið af hagsveiflunni – sett verði gólf og þak sem tryggir fulla fjármögnun yfir alla hagsveifluna

- Launagreiðendum ber að greiða tryggingagjald af heildarlaunum launamanna sinna á tekjuári og nemur það 7,35% á tekjuárinu 2016
- Lagt er til að ákvörðun tryggingargjalds fylgi einfaldri reiknireglu sem taki mið af þaki og gólfi á stöðu tryggingasjóðs
- Girt verði fyrir sveiflumögnunaráhrif þess
- Tryggingagjald hækki og lækki í öfugu hlutfalli við hagsveifluna – með þaki og gólfi
- Tryggir fullfjármagnað kerfi í gegnum hagsveifluna
- **Ákvörðunarreglan er tvíþætt:**
- Efra þrep tryggingagjalds er innheimt ef tryggingasjóður rekst í gólfið og lækki aftur þegar hann rekst í þakið

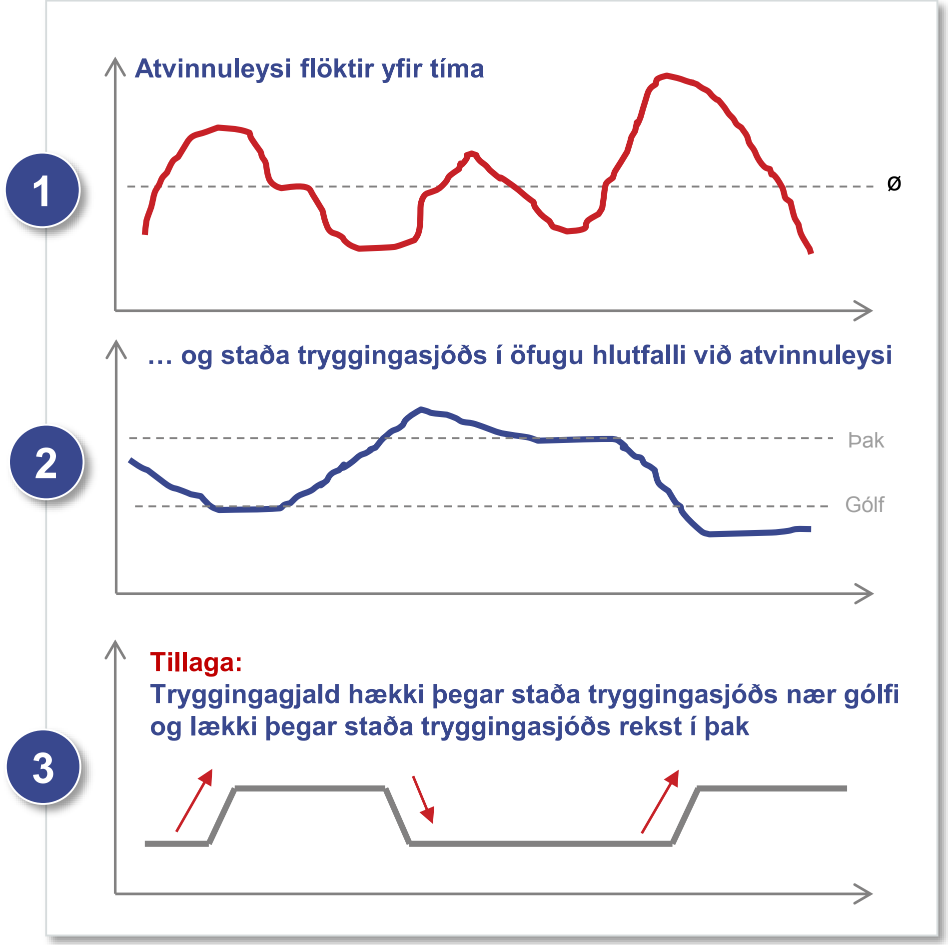

Tillaga #8

Takmörkun þunnrar eiginfjármögnunar

Þunn eiginfjármögnun verði takmörkuð. Settar verði reglur sem takmarka umfang frádráttar vaxtagjalda

Breyttar reglur draga úr hvata til yfirskuldsetningar gagnvart tengdum aðilum til að lækka skattbyrði

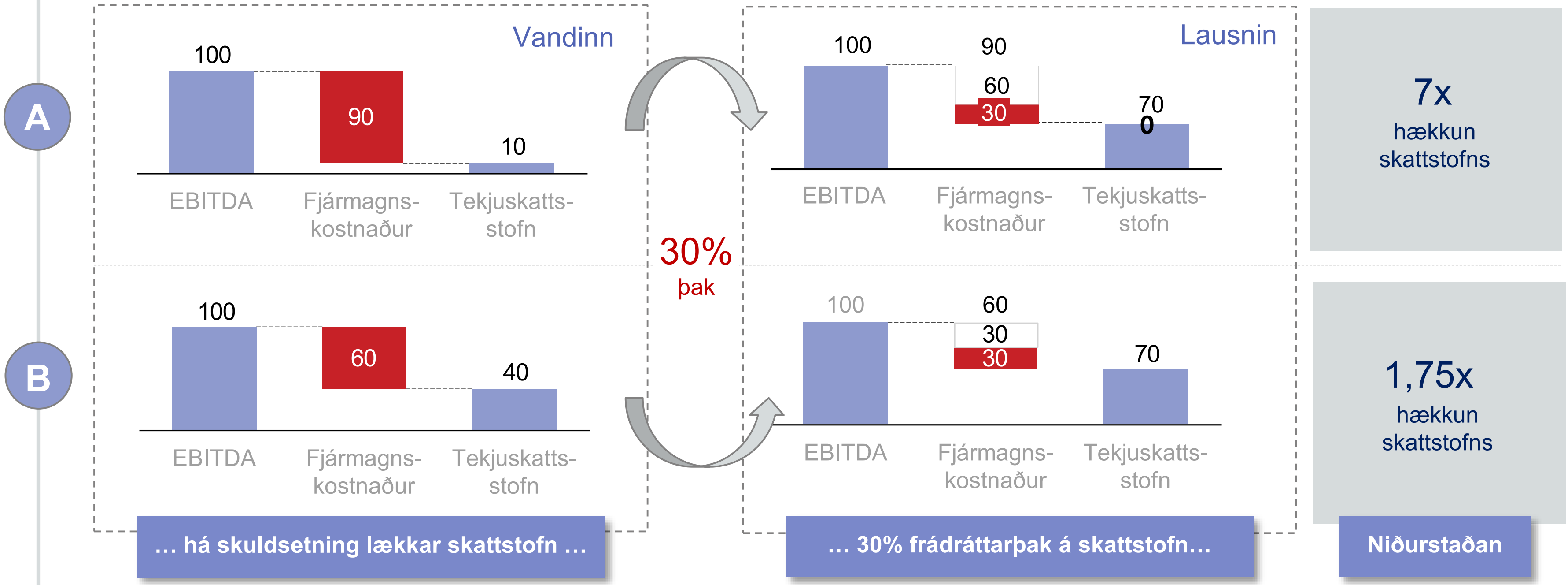

Tillagan er í samræmi við tilmæli Alþjóðagjaldeyrissjóðsins og starfshóps fjármála- og efnahagsráðuneytisins

Heimild til frádráttar vaxtagjalda lögaðila vegna lánaviðskipta við tengda aðila takmarkist við 30% af hagnaði lögaðila fyrir fjármagnsliði, skatta, afskriftir fastafjármuna og niðurfærslur (EBITDA) – en 160 m.kr. frádráttur verði alltaf leyfður.

Tillaga #9

Eftirgjöf skulda myndi ekki skattskyldu

Lagt til að almenn eftirgjöf og umbreyting skulda rekstraraðila valdi ekki skattgreiðslum við nauðasamninga (danska leiðin)

Í dag telst eftirgjöf skulda til skattskyldra tekna

Ef kröfuhafar gefa t.d. eftir 200 m.kr. kröfur þá þarf skuldari að greiða 40 m.kr. í skatt

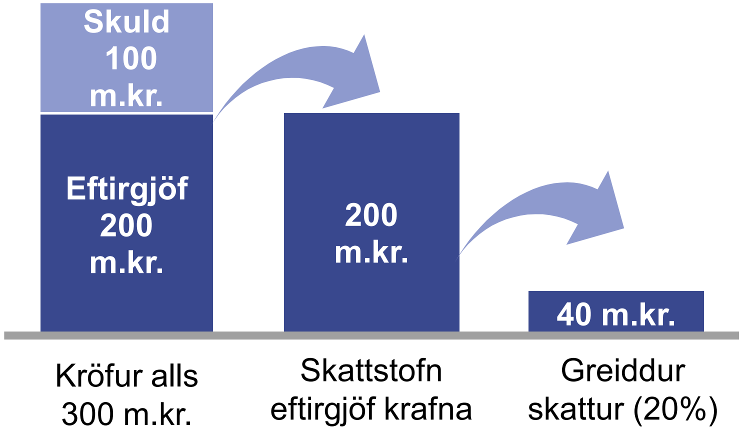

Eftirgjöf skulda og umbreyting skulda í hlutafé telst að fullu til skattskyldra tekna

Lagt er til að eftirgjöf leiði ekki til skattgreiðslu

Auðveldar endurskipulagningu fyrirtækja

- Endurskipulagning reksturs möguleg **án skattlagningar**
- Skattlagning getur leitt til áframhaldandi **rekstrarörðugleika**
- Tillaga í samræmi við **dönsk ákvæði**
- Á einungis við um **almenna eftirgjöf** (allir eða nær allir kröfuhafar)
- Skilyrði fyrir skattleysi er að skuldari **nýti allt tap** og **afskrifi/niðurfæri eignir** að fullu

Tillaga #10

Skattlagning samlagshlutafélaga samræmd öðrum félagaformum

Ekki hagkvæmni við stofnun slhf. sem ekki bera sjálfstæða skattaðild vegna óvissu og ósamræmis í skattlagningu

Óvíst hvort arður frá slhf. telst til tekna hjá hluthafa sem er hf. eða ehf.

Um verulegar fjárhæðir er að tefla í slhf. félögum
– tekur til ríflega 70 slhf. félaga

	Banki	Tryggingar-félag	Lífeyrissjóður
Ef fjárfest beint í hlutabréfum	✓	✓	✓
Ef fjárfest í hlutabréfum í gegnum slfh.	✗	✗	✓

Arður frá slhf. getur því verið tvískattlagður hjá lögaðilum
Söluhagnaður frá slhf. er skattskyldur að fullu hjá lögaðilum

Lagt er til að horfa til uppruna tekna til að taka á þessu ósamræmi

Um samlagshlutafélög

- Slhf. var sett inn í lög til að vera sameiginlegur vettvangur fyrir fjárfestingar ólíkra aðila
- Óvissa og ósamræmi í skattlagningu gerir það að verkum að það markmið næst ekki
- Ekki hagur lögaðila að eiga fjárfestingar í gegnum slhf.
- Varðar mörg stærstu fjárfestingafélög landsins í eigu lífeyrissjóða og fjármála-fyrirtækja og fjárfestingar þeirra í öðrum félögum nema hundruðum milljarða króna

Yfirlit

Inngangur

1. Almennir skattar

2. Umhverfis- og auðlindagjöld

3. Skattskil og eftirlit

Auðlindanýting er undirstaða verðmætasköpunar í hagkerfinu og gjald fyrir nýtingu er hagkvæm tekjuöflun

Auðlindageirinn í tölum á árinu 2015

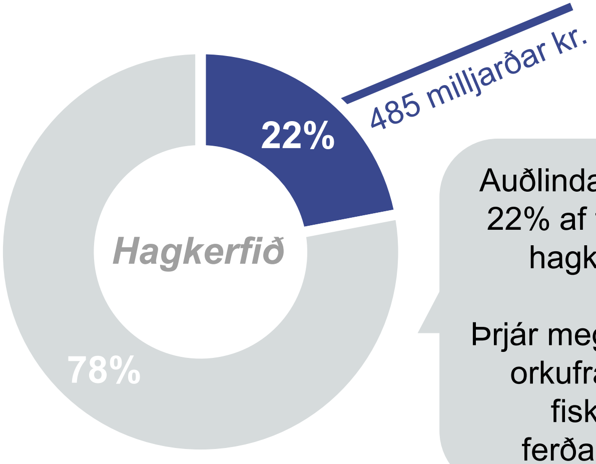

Auðlindagreinar eru 22% af framleiðslu hagkerfisins.

Þrjár meginstoðir eru
orkuframleiðsla
fiskveiðar
ferðaþjónusta

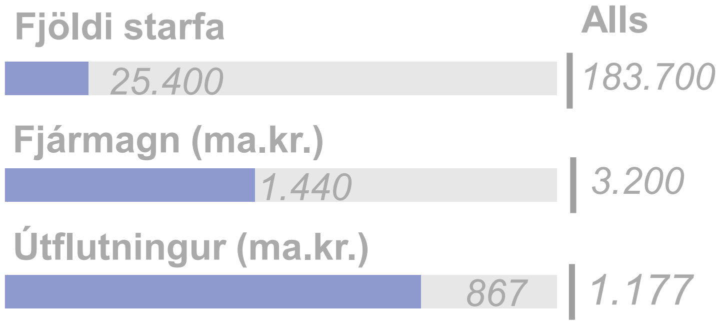

Skatttekjur af auðlindum pr. íbúa í Noregi og Íslandi

	Alls	Orka	Fiskveiðar	Olía
Noregur	**416.400 kr.**	12.400 kr.	0	404.000 kr.
Ísland	**23.000 kr.**	0	23.000 kr.	0

Ísland er mjög ríkt af auðlindum

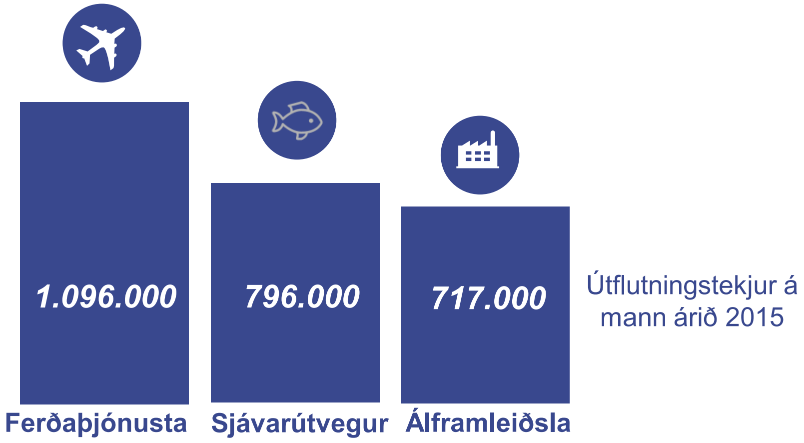

- Vegna takmarkaðs magns auðlinda þarf arðsemi að aukast í öllum auðlindagreinum á komandi árum
- Gjöld fyrir nýtingu sem endurspegla umframhagnað eða auðlindarentu eru hagkvæm tekjuöflun

Heimild: Hagstofa Íslands

Lagt til að umhverfis- og auðlindgjöld verði aukin og tekjum verði varið til að lækka skatta

Auðlindagjöld 1,7% af skatttekjum 2016

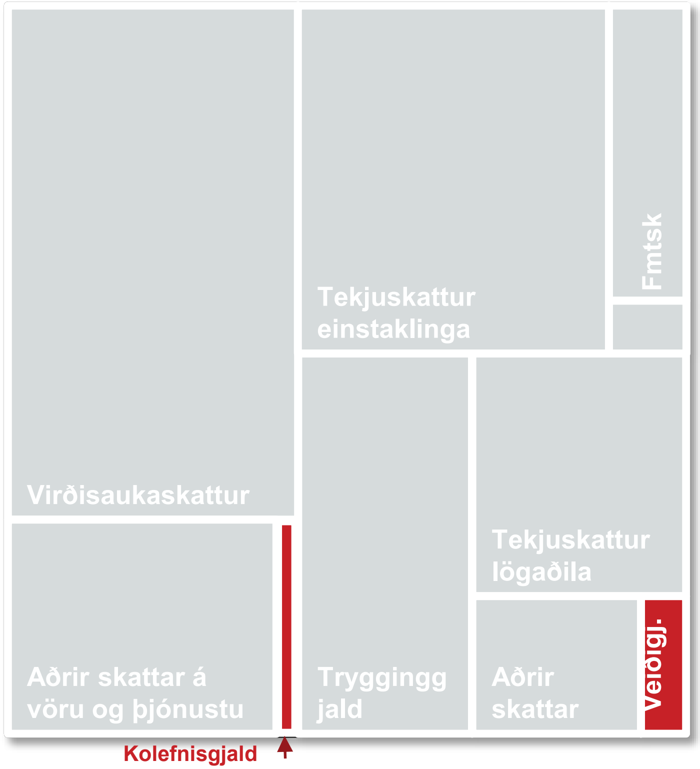

Aukið umfang gjalda nýtt til að lækka aðra skatta

Auknar 10 ma.kr. tekjur af umhverfis- og auðlindagjöldum mætti nýta til að:

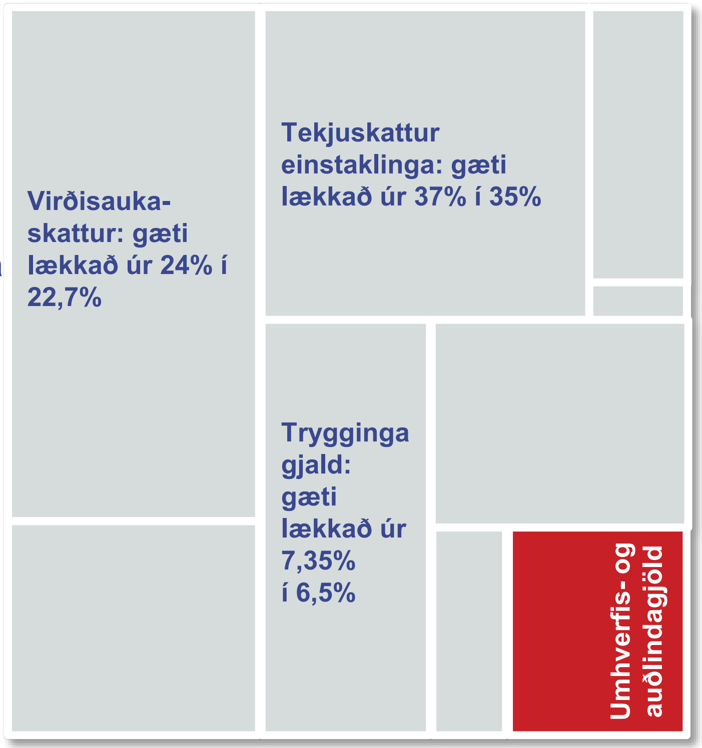

- Auðlindagjöld eiga að **endurspegla arðsemi nýtingar**. Arðsemi er best tryggð ef **langtímahagsmunir** nýtingaraðilans og samfélagsins fara saman
- Umhverfisskattar eiga að endurspegla **kostnað samfélagsins** af umhverfisskaða og hvetja til **hagræðingar** sem dregur úr umhverfisskaða

Lagðar eru fram fimm tillögur um bætt umhverfis- og auðlindagjöld

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Ferðaþjónusta	1 Bílastæðagjöld	▪ Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð
	2 Gistináttaskattur	▪ Gistináttaskatti breytt og hann hækkaður
Sjávarútvegur	3 Veiðigjöld	▪ Langtímasamningar innleiddir
Orkuframleiðsla	4 Orkuskattar	▪ Langtímasamningar innleiddir
Umhverfi	5 Kolefnisgjald	▪ Hækkun kolefnisgjalds

Lagðar eru fram fimm tillögur um bætt umhverfis- og auðlindagjöld

Flokkur		Tillaga	Lýsing
Ferðaþjónusta	1	**Bílastæðagjöld**	Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð
	2	**Gistináttaskattur**	Gistináttaskatti breytt og hann hækkaður
Sjávarútvegur	3	Veiðigjöld	Langtímasamningar innleiddir
Orkuframleiðsla	4	Orkuskattar	Langtímasamningar innleiddir
Umhverfi	5	Kolefnisgjald	Hækkun kolefnisgjalds

Tillaga #1

Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð

Eigendum lands verði auðveldað að leggja á bílastæðagjöld til að afla tekna til uppbyggingar og aðgangsstýringar

- **Grunnforsenda er að um markaðslausn sé að ræða – heppilegt að tekjuöflun sé beint fall af aðsókn fyrir stærstu ferðamannastaðina**
- Enginn er neyddur til þátttöku – viðskiptaleg ákvörðun hvers landeiganda
- Sjálfsprottin lausn þar sem þátttakendur gangast undir að hlíta ákveðnum stofnsamþykktum sem t.d. mæla fyrir um gjaldskrá og þjónustu á staðnum
- **Útfært í reglugerð og með breytingu á umferðalögum**
- Eftirspurn einstakra staða er fall af heildareftirspurn eftir landinu. Hlutinn hagnast á sterkri heild - mælt með tekjuskiptingu á milli landeigenda og framkvæmdasjóðs ferðamannastaða
- Ekki má skilyrða nýtingu fjármuna fyrirfram – arður af eigninni og aðgangsstýring eru rót áskorunarinnar
- Hagkvæm og skilvirk leið til gjaldtöku sem lágmarkar bjögun

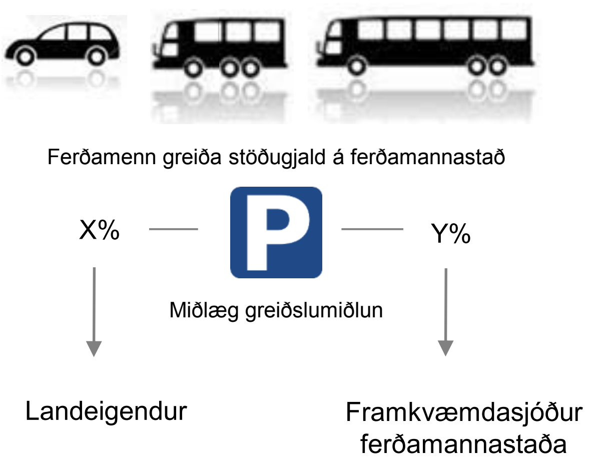

Valkvæðni til þátttöku er grunnforsenda

- Þeir sem telja hag sínum betur borgið utan verkefnisins öðlast umsóknarrétt um útdeilingu úr framkvæmdasjóði ferðamannastaða – enginn er neyddur til þátttöku
- Þeir sem innheimta bílastæðagjöld fyrirgera hins vegar rétti sínum til umsókna í framkvæmdasjóð ferðamannastaða

Alþekkt lausn um allan heim – engin skerðing á upplifun vegna eftirlits – mannlausar bifreiðar eru andlag eftirlits

Engar breytingar á upplifun gesta á ferðamannastöðum, ekkert eftirlit á stöðunum sjálfum og engin íþyngjandi afskipti við ferðamenn með beinum hætti.

Greiða

Sýna

Njóta

- Sérlausnir fyrir stórnotendur að fyrirmynd veglykils í Hvalfjarðargöng
- Engin hlið, engar girðingar og rútufarþegar verða ekki varir við gjaldtökuna
- Þjónustufulltrúar aðstoða gesti og sinna eftirliti á bílastæðum

Himmelbjerget | Niagara Parks | Grand Canyon | English Heritage

Bílastæðagjöld eru reglan en ekki undantekning við fjölfarna ferðamannastaði alls staðar um hinn vestræna heim

- Verulegir tekjumöguleikar - gjaldflokkar fara eftir stærð bifreiða

Tillaga #2

Gistináttaskattur hækkaður

Gistináttaskattur er vel þekktur skattur alþjóðlega en of lágur hérlendis til að teljast tekjuöflun

Fjárhæð hækkar verulega

- **Föst fjárhæð** pr. nótt
- Skattstofninn **gistináttaeining** felld niður
- Of margir skattskyldir aðilar í dag

Hvert rennur fjárhæðin?

- **Stærstur hluti renni til þess sveitarfélags** þar sem skatturinn myndast og hluti til **Framkvæmdasjóðs ferðamála**
- Sveitarfélög njóta í dag ekki ávinnings af fjölgun ferðamanna en umtalsverður kostnaður fellur á þau

Virðisaukaskattsskil

- Virðisaukaskattsskyldum aðilum áfram skylt að skila skattinum
- **Gistináttaskatturinn ekki stofn** til útreiknings VSK
- Einfalda þarf virðisaukaskattsskil
- **Undanþága** veitt vegna **tjaldstæða**

Lagðar eru fram fimm tillögur um bætt umhverfis- og auðlindagjöld

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Ferðaþjónusta	1 Bílastæðagjöld	▪ Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð
	2 Gistináttaskattur	▪ Gistináttaskatti breytt og hann hækkaður
Sjávarútvegur	**3 Veiðigjöld**	▪ Langtímasamningar innleiddir
Orkuframleiðsla	4 Orkuskattar	▪ Langtímasamningar innleiddir
Umhverfi	5 Kolefnisgjald	▪ Hækkun kolefnisgjalds

Veiðigjöld skapa umtalsverðar tekjur en hafa verið háð tíðum breytingum

Skipting skatttekna m.v. fjárlög 2016

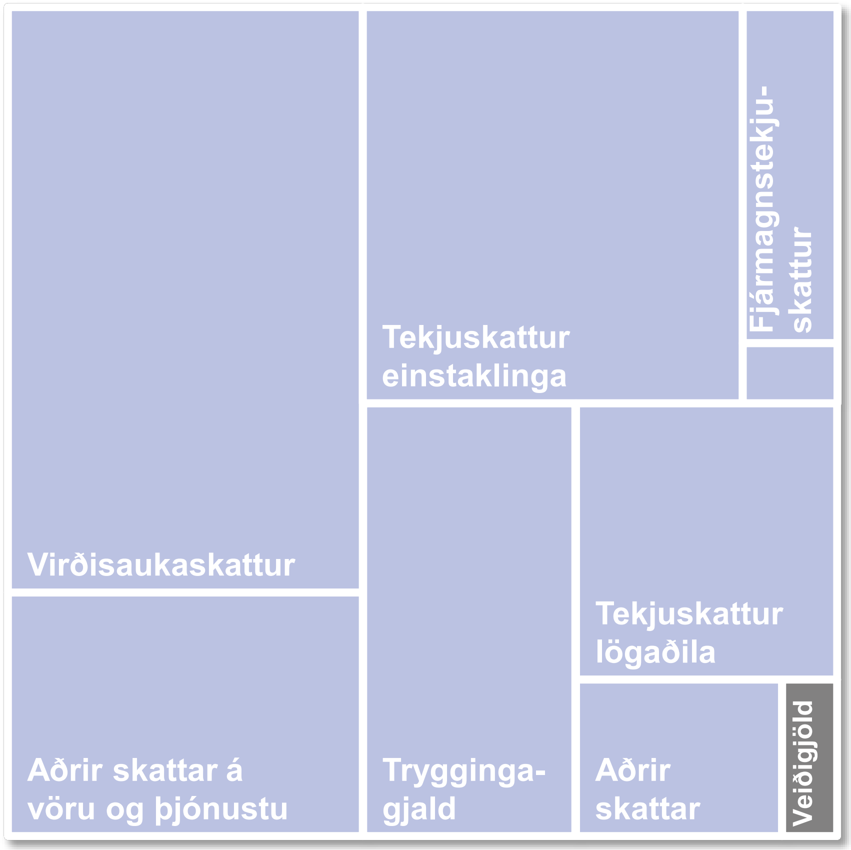

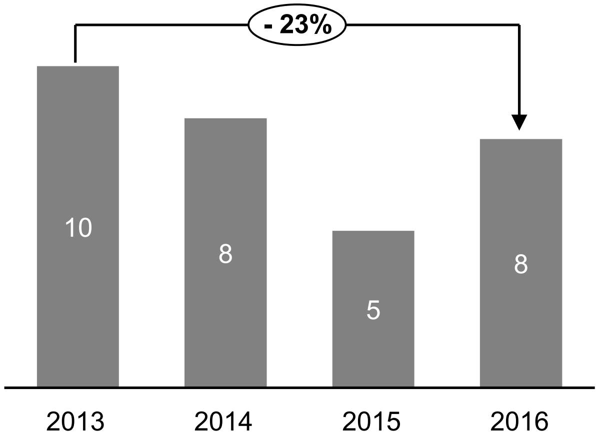

- Tekjur ríkissjóðs af veiðigjaldi hafa lækkað um 23% að nafnvirði frá árinu 2013 og námu tæplega 5 milljörðum króna árið 2015

Heimild: Fjárlagavefurinn (http://hamar.stjr.is/)

Fyrirkomulag nýtingarréttar og gjaldtöku á að byggja á sömu málefnalegu rökum óháð tegund auðlinda

Sambærilegar forsendur og í orkugeiranum

Langtímasamningar sem tryggja **fyrirsjáanleika** og stöðug **rekstrarskilyrði**

Gjaldtaka sem **endurspeglar afkomu** í veiðum

Mögulegt að **innheimta leigu** með því að hluti árlegrar úthlutunar **aflamarks** sé haldið eftir

Nýtt fyrirkomulag samstíga innleiðingu langtímasamninga til að tryggja hagkvæmni og skapa sátt og stöðugleika

	Núverandi kerfi	Tillaga verkefnisstjórnar
Nýtingarréttur	▪ Úthlutun aflamarks til þess tíma sem óbreytt kerfi er við lýði ▪ Háð verulegri pólitískri óvissu til lengri sem skemmri tíma	▪ Einkaréttarlegir nýtingarsamningar með föstum gildistíma og að fullu framseljanlegir
Gjaldtaka	▪ Gjald háð gömlum tölum um áætlaða meðalafkomu allrar útgerðar og vinnslu ▪ Tekur hvorki tillit til skammtímabreytinga í rekstrarskilyrðum né stofnþróun ▪ Umfang gjaldtöku háð pólitískri óvissu og þrýstingi vegna hagsmunagæslu ▪ Mikil hætta á ósanngjarnri og óskilvirkri gjaldtöku	▪ Gjald felst í að hluta aflamarks, þ.e. þess magns sem veiða má á hverju ári, haldið eftir og leigt út á markaði ▪ Verð endurspeglar afkomu og skammtímaþróun að fullu ▪ Gjald ákvarðað á markaðsforsendum og byggir á aflabrögðum og verði á sama fiskveiðiári ▪ Umfang gjaldtöku einungis háð þróun í arðsemi útgerðar

Takast þarf á við galla við sölu aflamarks í tegundum þar sem ekki eru til forsendur samkeppnismarkaðar

Viðfangsefni

Hætta er á að verð á aflamarki endurspegli illa afkomu í tegundum þar sem skortir á að forsendur samkeppnismarkaðar séu til staðar, t.d. á sumum mörkuðum fyrir aflamark uppsjávartegunda

Hvernig má tryggja skilvirka verðlagningu aflamarks?

Miðlægur markaður

Hugsanlega mætti tryggja skilvirkni verðlagningar með miðlægum markaði með aflamark, t.d. í tengslum við kauphöll

Stærri markaður

Draga má úr hættu á óskilvirkni með því að opna markaðinn fyrir stærri hópi kaupenda, s.s. erlendum útgerðum

Jafnt framboð

Tryggja má jafnt framboð með því að skipta sölu aflamarks upp á tímabil, s.s. fast magn í hverjum mánuði

Byggðaráhrif

Draga má úr byggðaáhrifum með skilyrðingu hluta þess aflamarks sem leigt er, þannig að það fari á ákveðin landssvæði

Lagðar eru fram fimm tillögur um bætt umhverfis- og auðlindagjöld

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Ferðaþjónusta	1 Bílastæðagjöld	▪ Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð
	2 Gistináttaskattur	▪ Gistináttaskatti breytt og hann hækkaður
Sjávarútvegur	3 Veiðigjöld	▪ Langtímasamningar innleiddir
Orkuframleiðsla	**4 Orkuskattar**	▪ Langtímasamningar innleiddir
Umhverfi	5 Kolefnisgjald	▪ Hækkun kolefnisgjalds

Lagt er til samræmt fyrirkomulag auðlindagjalda og úthlutunar nýtingarréttar fyrir orku og sjávarauðlindir

Lítill arður af orkuauðlindum í núverandi fyrirkomulagi

Eðlilegt að gjald **endurspegli** verðmætasköpun

Skapi **fyrirsjáanleika** í rekstri orkufyrirtækja

Aukinn fyrirsjáanleiki í rekstri orkufyrirtækja og bætt **arðsemi** af nýtingu til lengri tíma

Tillaga

- Safna saman eignarhaldi auðlinda ríkisins á **einn stað**
- Semja um **gjald** fyrir ráðstafaðar auðlindir
- Setja reglur um gjald fyrir **óráðstafaðar og ónýttar auðlindir**
- Auðlindagjöld endurspegli **arðsemi**, t.d. að hluti tekna eða framleiðslu renni til eiganda auðlindarinnar
- Stöðugleiki sé tryggður með **langtímasamningum**
- Úthlutun ónýttra auðlinda sé á **markaðsforsendum**

Lagðar eru fram fimm tillögur um bætt umhverfis- og auðlindagjöld

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Ferðaþjónusta	1 Bílastæðagjöld	Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð
	2 Gistináttaskattur	Gistináttaskatti breytt og hann hækkaður
Sjávarútvegur	3 Veiðigjöld	Langtímasamningar innleiddir
Orkuframleiðsla	4 Orkuskattar	Langtímasamningar innleiddir
Umhverfi	5 Kolefnisgjald	Hækkun kolefnisgjalds

Umhverfisskattar felast m.a. í kolefnisgjaldi

Skipting skatttekna m.v. fjárlög 2016

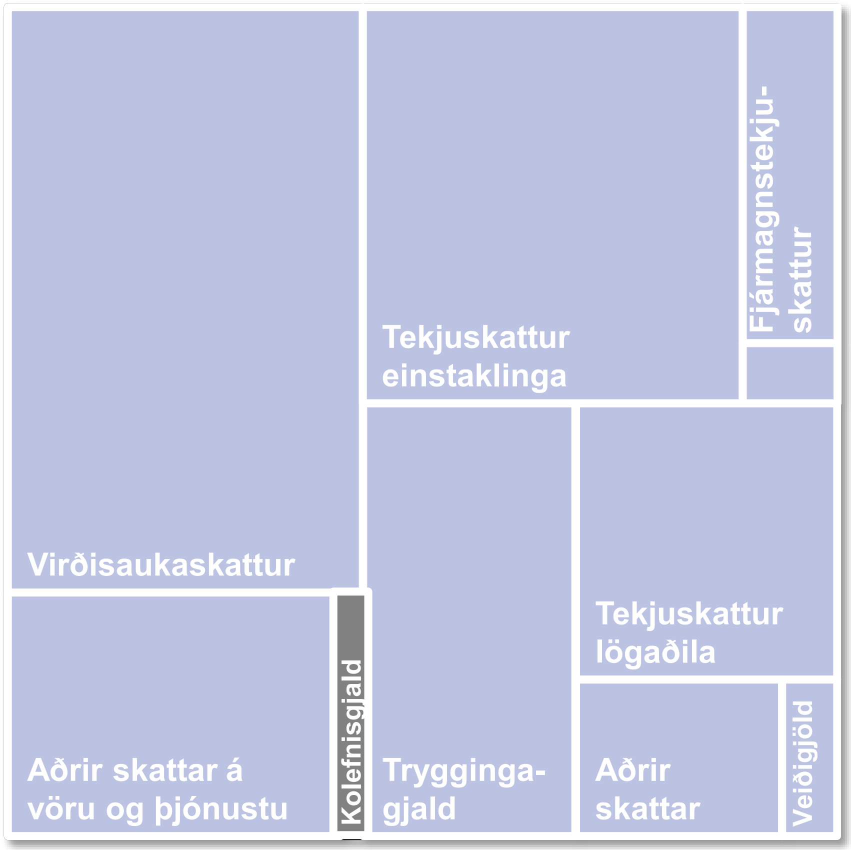

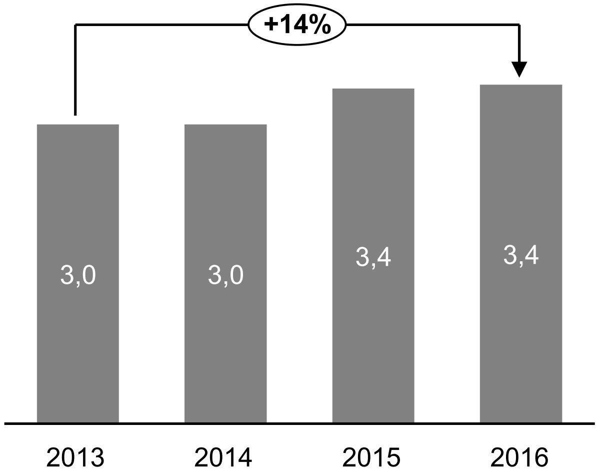

- Tekjur ríkissjóðs af kolefnisgjaldi hafa hækkað um 14% að nafnvirði frá árinu 2013 og námu rúmlega 3 milljörðum króna árið 2015

Skattur á losun gróðurhúsalofttegunda er hagkvæmasta leiðin til að standa við alþjóðlegar skuldbindingar

Umhverfisskattar

- Lagt á mengandi starfsemi, losun eða aðföng eftir því hvað er skilvirkast að mæla
- Umfang ræðst af kostnaði umhverfisskaða
- Má leggja á staðbundna losun beint eða aðföng dreifðrar losunar t.d. losun eldsneytis

Tekjur af kolefnisskatti

- Tekjur geta runnið til að lækka aðra skatta
- Stuðla að samdrætti í losun sem ekki er skattlögð í dag

Hafa í huga....

- Huga verður vandlega að samkeppnisstöðu íslenskra útflutningsfyrirtækja við val á umfangi skattlagningar
- Sum starfsemi fellur frekar undir samevrópskan markað með losunarheimildir, líkt og flug

Umhverfisskattar gætu skilað hærri skatttekjum

Áætlaðar tekjur af umhverfissköttum og skipting eftir atvinnugreinum

Gjald miðað við losun pr. tonn af CO_2

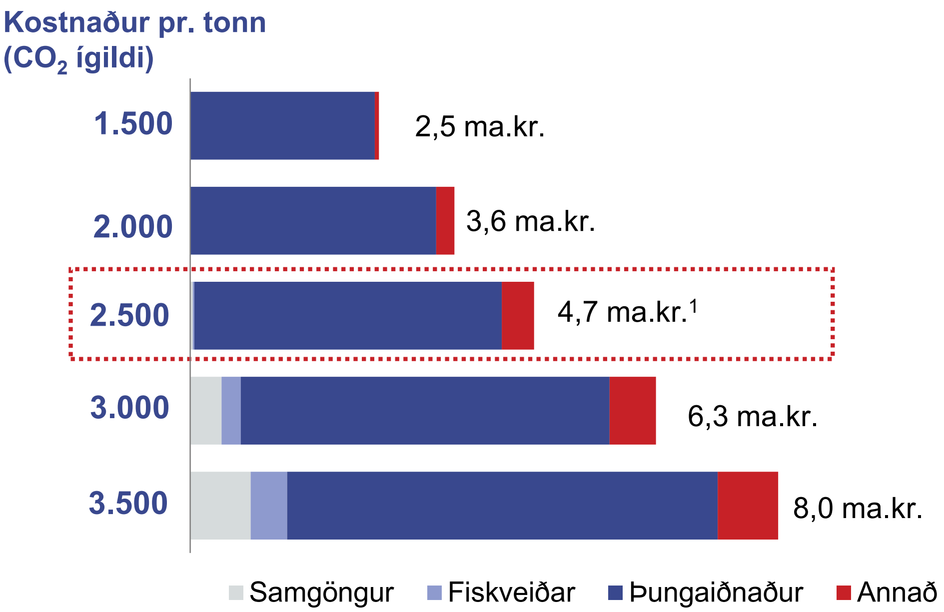

Tekjur vegna umhverfisskatta

- Núverandi gjald er tæplega 2.500 kr. /tonn CO_2.
- Myndin hér til hliðar sýnir hvaða tekjum gjaldið gæti skilað.

[1] Tillagan nær til allrar losunar en núverandi gjald einungis til losunar frá kolefnaeldsneyti

Heimild: Umhverfisstofnun 2015

Gjaldtaka skapar hvata til að draga úr losun á þann hátt sem er skilvirkastur

Með því að setja inn hagrænan hvata, s.s. kolefnisgjald og/eða samsvarandi stuðning við mótvægisaðgerðir er hvatt til þess að draga úr losun með hagkvæmasta mögulegum hætti

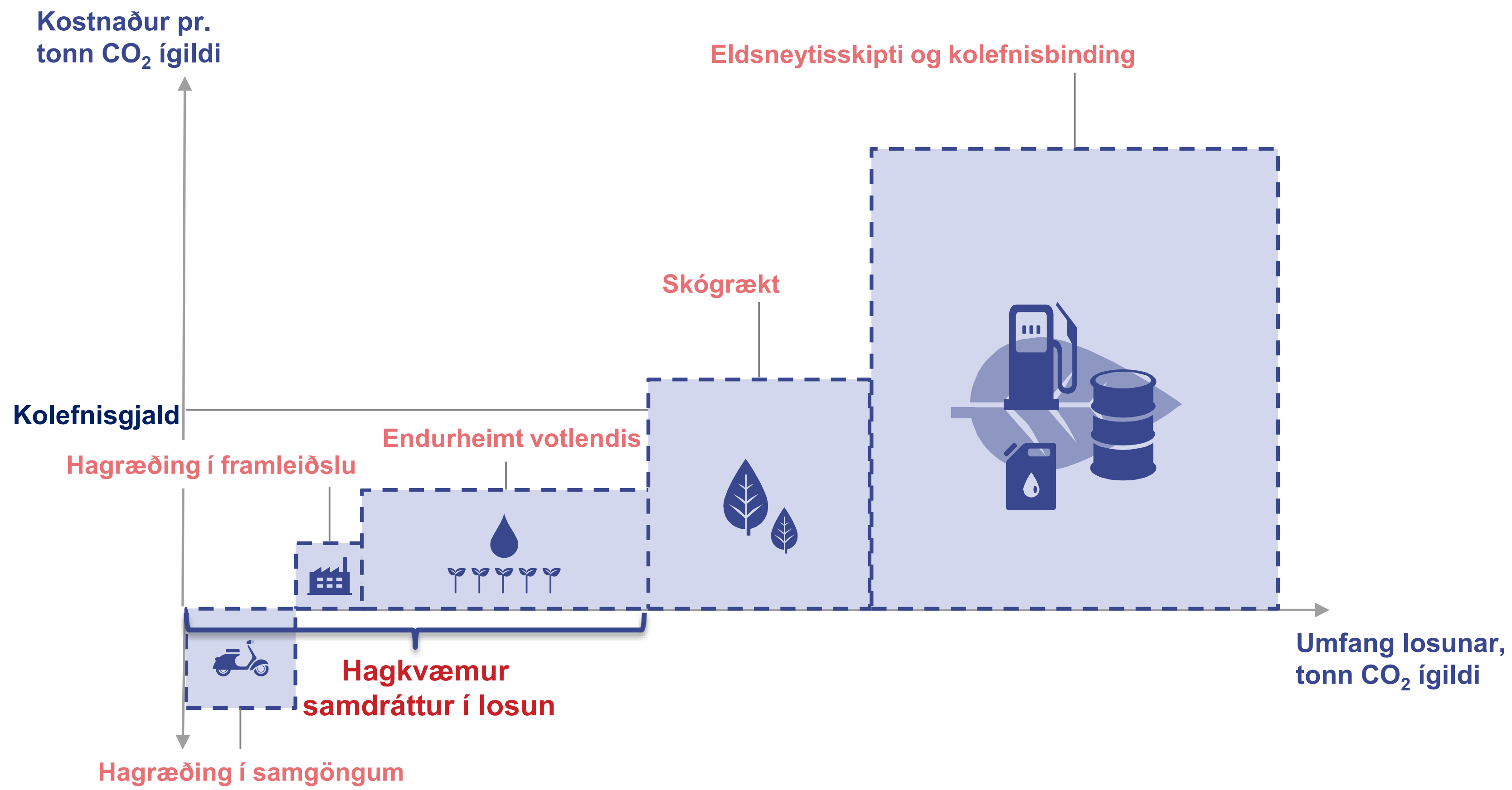

Heimildir: Utanríkisráðuneytið (2009), vefsíða: *https://www.umhverfisraduneyti.is/media/PDF_skrar/Loftslag.pdf*

Rifjum upp almennar forsendur hagkvæmra umhverfis- og auðlindagjalda

Lagðar eru fram fimm tillögur um bætt umhverfis- og auðlindagjöld

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Ferðaþjónusta	1 Bilastæðagjöld	Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð
	2 Gistináttaskattur	Gistináttaskatti breytt og hann hækkaður
Sjávarútvegur	3 Veiðigjöld	Langtímasamningar innleiddir
Orkuframleiðsla	4 Orkuskattar	Langtímasamningar innleiddir
Umhverfi	5 Kolefnisgjald	Hækkun kolefnisgjalds

- **Tekjur** af umhverfis- og auðlindagjöldum má nota til að **lækka** aðra bjagandi skatta
- Auðlindagjöld eiga að **endurspegla arðsemi nýtingar**
- Arðsemi er best tryggð ef **langtímahagsmunir** nýtingaraðilans og samfélagsins fara saman
- Umhverfisskattar eiga að **endurspegla kostnað samfélagsins** af umhverfisskaða og hvetja til hagræðingar

Yfirlit

Inngangur

1. Almennir skattar

2. Umhverfis- og auðlindagjöld

3. Skattskil og eftirlit

Við leggjum til einfaldari skattskil og hagkvæmara eftirlit

Skattskil

- Áhersla á að gera almenna framkvæmd enn einfaldari og auka málshraða
- Með fækkun margra en smárra viðfangsefna verður í ríkari mæli hægt að takast á við stóru viðfangsefnin þar sem um hærri fjárhæðir er að ræða
- Þannig skapast færi á að einbeita sér að þeim málum sem þarfnast skoðunar og skipta mestu máli

Eftirlit

- Allt eftirlit og síðari skoðun á skattframtölum og öðrum skýrslum byggi á málefnalegum og hlutlægum aðferðum
- Allar aðferðafræðilegar kröfur séu uppfylltar
- Kröfum um hlutlægni og jafnræði alltaf mætt

Heimildir: Mankiw o.fl. (2009): „Optimal Taxation in Theory and Practice“ og Mirrlees o.fl. (2010): „The Mirrlees Review“

Við leggjum fram ellefu tillögur um bætt skattskil og eftirlit

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Skattskil	1 Fækka innheimtudögum	Innheimtudögum fækkað úr 269 í 12
	2 Þögn sama og samþykki	Skattframtal teljist sjálfkrafa samþykkt
	3 Leiðréttingarbeiðnir	Afgreiðsla leiðréttingarbeiðna einfölduð
	4 Álagsbeiting	Sveigjanlegri reglur um álagsbeitingu
	5 Uppgjör eftirstöðva	Uppgjör eftirstöðva skatta einfaldað
	6 Virðisaukaskattur	Nútímavæðing laga um virðisaukaskatt
Eftirlit	7 Minniháttar starfsemi	Einfaldaðar reglur um minniháttar starfsemi
	8 Vottun fyrirtækja	Vottun til að gera eftirlit skilvirkara
	9 Einföldun eftirlits	Einföld eftirlitsmál afgreidd með sátt
	10 Málsmeðferðartími	Málsmeðferðartími styttur
	11 Eftirlit og rannsóknir	Aðgreina betur eftirlit og rannsóknir

Lagðar eru fram ellefu tillögur um bætt skattskil og eftirlit

Flokkur		Tillaga	Lýsing
Skattskil	1	**Fækka innheimtudögum**	Innheimtudögum fækkað úr 269 í 12
	2	**Þögn sama og samþykki**	Skattframtal teljist sjálfkrafa samþykkt
	3	**Leiðréttingarbeiðnir**	Afgreiðsla leiðréttingarbeiðna einfölduð
	4	**Álagsbeiting**	Sveigjanlegri reglur um álagsbeitingu
	5	**Uppgjör eftirstöðva**	Uppgjör eftirstöðva skatta einfaldað
	6	**Virðisaukaskattur**	Nútímavæðing laga um virðisaukaskatt
Eftirlit	7	**Minniháttar starfsemi**	Einfaldaðar reglur um minniháttar starfsemi
	8	**Vottun fyrirtækja**	Vottun til að gera eftirlit skilvirkara
	9	**Einföldun eftirlits**	Einföld eftirlitsmál afgreidd með sátt
	10	**Málsmeðferðartími**	Málsmeðferðartími styttur
	11	**Eftirlit og rannsóknir**	Aðgreina betur eftirlit og rannsóknir

1 Innheimtufyrirmæli eru á víð og dreif í löggjöfinni - þetta þarf að einfalda

Innheimtufyrirmæli á mörgum stöðum í löggjöf

Innheimtudagar tollstjóra eru 269 á ári...

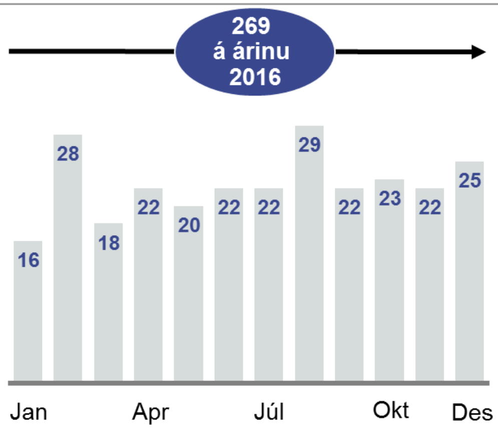

Ein samræmd innheimtulöggjöf

...það verður 1 innheimtudagur í mánuði

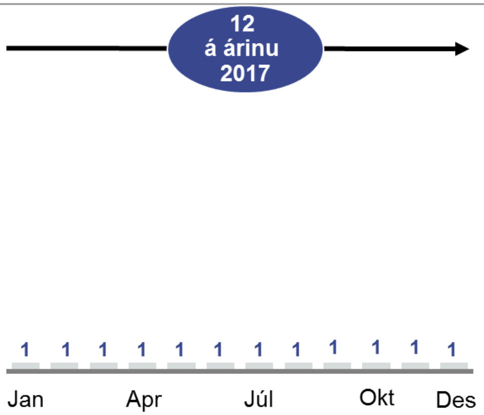

Gjöld dreifast á ólíka gjalddaga í dag – samræmd innheimtulöggjöf skapar möguleika á greiðsludreifingu

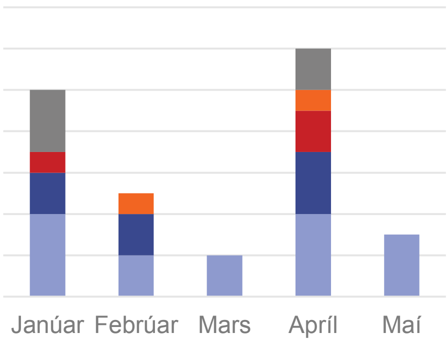

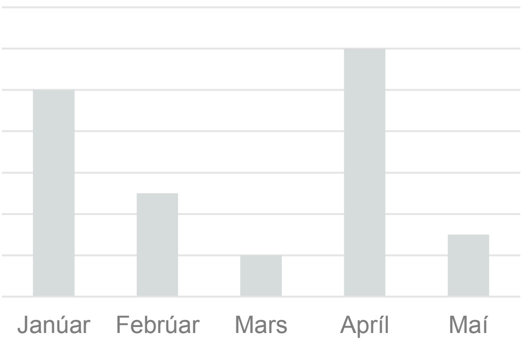

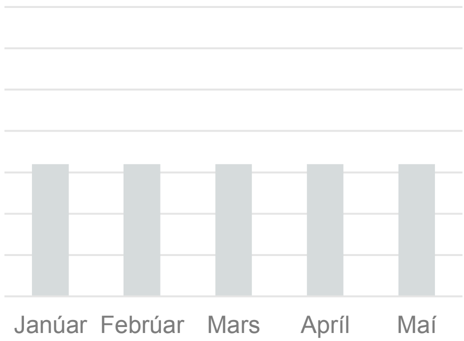

2 Þögn jafngildi samþykki um skattskil einstaklinga utan rekstrar – forðar óþarfa áætlun á 16.000 einstaklinga á ári

Skattskil einstaklinga utan rekstrar 2015

Alls voru um 272.000 á skattgrunnskrá

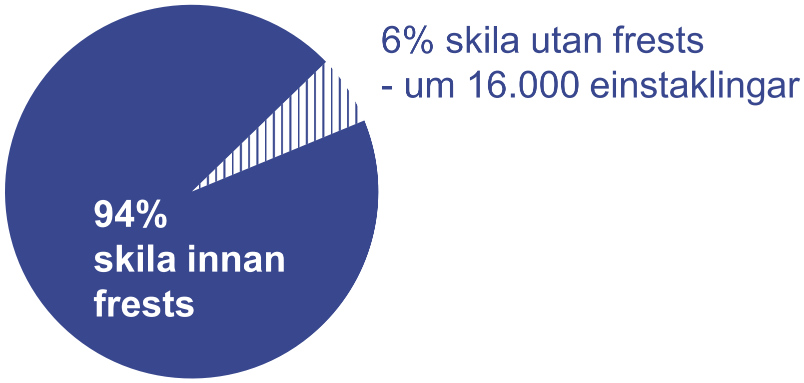

- Að minnsta kosti 72.500 einstaklingar gerðu engar breytingar á árituðum upplýsingum í skattframtali þeirra árið 2015

Tillaga

- Upplýsingar áritaðar í skattframtöl einstaklinga utan rekstrar
- Tilkynning á þjónustuvef hvers og eins um að skattframtal liggi fyrir
- Hægt að breyta innan 15 daga, ef engu er breytt innan tímafrests skoðast skattframtalið samþykkt
- Kærufrestur með venjubundnum hætti

3 Afgreiðsla leiðréttingarbeiðna einfölduð

Hlutfall framtala skilað utan frests 2010-2015

Lögaðilar

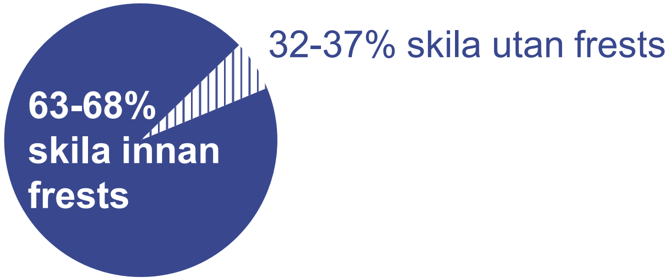

Einstaklingar

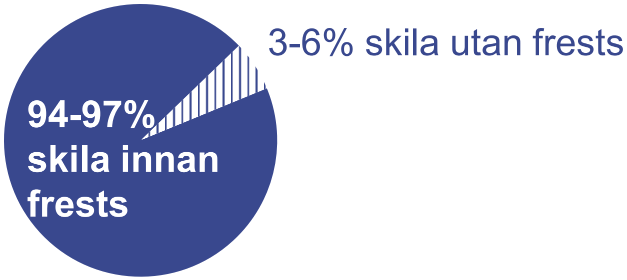

- Ef skattskil eru utan frests tekur afgreiðsla um 2-6 mánuði

Tillaga

- Málsmeðferðartími styttur
- Öll framtöl og skýrslur berast rafrænt til RSK
- Sambærileg málsmeðferð óháð því hvenær skattframtal/skýrsla berst
- Afgreiðslutími styttist umtalsvert í 50-80% tilvika
- Málsmeðferðartími í öðrum málum gæti orðið nokkrar vikur
- Afgreiðslugjald á endurtekin skil utan frests

Heimild: RSK

4 Reglur um beitingu álags á skattstofna verði sveigjanlegri til að einfalda leiðréttingar á skattframtölum

Fjárhæð álags við álagningu í samanburði við endanlegt álag

Breytist þegar framtöl skila sér þar sem álag er ekki lagt á fyrr en framtali er ítrekað skilað of seint

Lögaðilar

Fjárhæðir í milljörðum króna

Einstaklingar

Fjárhæðir í milljörðum króna

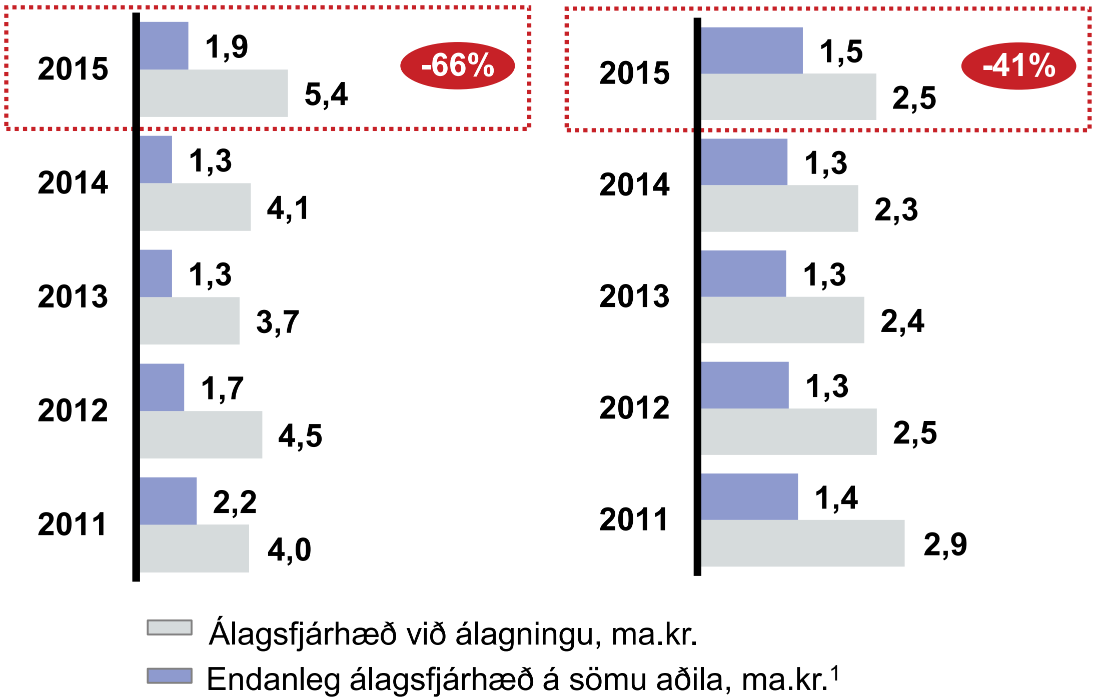

Tillaga

- Álag í málum sem er lokið með samkomulagi eða sátt verði annað hvort:
  - **5%**
  - **ákveðin fjárhæð**
- Álagsbeiting við síðbúin framtalsskil verði tiltekin fjárhæð (afgreiðslugjald)
- Álagsbeiting í öðrum málum verði óbreytt

Heimild: RSK

1 Álag eftir niðurfellingu er að meðtöldu álagi vegna eftirlits og endurskoðunar

5 Uppgjör á eftirstöðvum við álagningu á einstaklinga einfaldað

Margir einstaklingar bæði að fá greitt út við álagningu og eiga að greiða á fleiri gjalddögum

Tillaga

Einfaldara uppgjör við álagningu á einstaklinga

- Heimilt að velja hvort inneign við álagningu sé jöfnuð á móti skuldum sem myndast á sama tíma en greiðast síðar
- Fullnaðargreiðsla verður strax við álagningu Einfaldara uppgjör við álagningu á einstaklinga

Álagning einstaklinga

1. **Eftirstöðvar tekjuskatts og útsvars**
   - Skuld greiðist á 5 gjalddögum
   - Inneign er greidd við álagningu
2. **Útvarpsgjald**
   - Jafnað á 3 gjalddaga
3. **Gjald í framkvæmdasjóð aldraðra ofl.**
   - Gjaldfellur við álagningu
4. **Vaxtabætur og barnabætur**
   - Ákvarðað við álagningu
   - Ráðstafað á móti fyrirframgreiddum vaxta/barna bótum eða greitt út við álagningu

6 Nútímavæðing laga um VSK til að ná utan um sölu yfir netið á milli landa – regluverk ESB verði tekið upp hér á landi

Lýsing

Frá upptöku virðisaukaskatts á Íslandi hafa orðið gífurlegar breytingar á viðskiptaháttum án þess að lög um virðisaukaskatt hafi þróast samhliða.

Rafræn sala vöru í gegnum netið að mestu án vitundar toll- eða skattyfirvalda – stór og hratt vaxandi skattstofn í húfi.

…rafræn sala til landsins…

…og úr landi…

- Evrópusambandið mun leggja til nýtt millilandakerfi vegna virðisaukaskatts árið 2017 þar sem gert er ráð fyrir að seljendur leggi á vsk við sölu úr landi til neytenda
- **Lagt er til að bíða eftir Evrópureglunum og aðlaga síðan íslensku virðisaukaskattsreglurnar að þeim hvað varðar inn- og útflutning á rafrænni vöru/þjónustu**

Vænt áhrif

- Betri skil og einfaldari

Skref í innleiðingu

- Skil á virðisaukaskatti erlendra seljenda verði samræmd Evrópusambandsreglum
- Breyting á lögum nr. 50/1988

Helstu hagsmunaaðilar

- Ríkissjóður
- Innlendir samkeppnisaðilar
- Erlendir seljendur rafrænnar þjónustu

50 milljarðar EUR innan ESB

- Evrópusambandið telur að undanskot vegna millilandasölu séu um 50 milljarðar evrur innan sambandsins

Lagðar eru fram ellefu tillögur um bætt skattskil og eftirlit

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Skattskil	1 Fækka innheimtudögum	Innheimtudögum fækkað úr 269 í 12
	2 Þögn sama og samþykki	Skattframtal teljist sjálfkrafa samþykkt
	3 Leiðréttingarbeiðnir	Afgreiðsla leiðréttingarbeiðna einfölduð
	4 Álagsbeiting	Sveigjanlegri reglur um álagsbeitingu
	5 Uppgjör eftirstöðva	Uppgjör eftirstöðva skatta einfaldað
	6 Virðisaukaskattur	Nútímavæðing laga um virðisaukaskatt
Eftirlit	7 Minni háttar starfsemi	Einfaldaðar reglur um minni háttar starfsemi
	8 Vottun fyrirtækja	Vottun til að gera eftirlit skilvirkara
	9 Einföldun eftirlits	Einföld eftirlitsmál afgreidd með sátt
	10 Málsmeðferðartími	Málsmeðferðartími styttur
	11 Eftirlit og rannsóknir	Aðgreina betur eftirlit og rannsóknir

7 Er minni háttar starfsemi einstaklinga raunverulegur atvinnurekstur með tilheyrandi fyrirhöfn og skyldum?

- Skráning á launagreiðendaskrá og reikna sér endurgjald (laun) vegna vinnu við reksturinn
- Greiða tryggingagjald og í lífeyrissjóð
- Skráning á vsk skattskrá ef vsk skyld starfsemi og velta > 1.000.000 á 12 mánuðum
- Skráning á gistináttaskattsskrá ef starfsemin er slík og er á vsk skrá
- Færsla bókhalds og flóknari skattskil en hjá launamönnum

Minni háttar starfsemi einstaklinga

… hátt flækjustig og takmarkaðar tekjur ríkissjóðs

Umfang

Velta < 3 m.kr.
17.000 einstaklingar
(6%)

Leigutekjur
9.200 framtöl
(3%)

Vsk skyld starfsemi
5.000 einstaklingar
(2%)

Heimild: Fjöldi skv. skattframtali. Fjöldi á grunnskrá 2015: 272.000 manns

7 Einfaldar reglur þarf um minni háttar starfsemi einstaklinga - eftirlitsaðilar beini kröftum sínum að umfangsmeiri málum

Tillaga

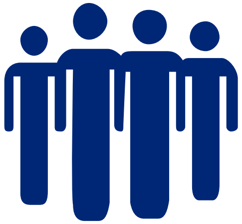

Tekjur 2015:
14.485 milljónir kr.

Fjöldi 2015:
17.000 manns

Rekstrartekjur < 3.000.000

- Teljist til **almennra tekna** - almennt tekjuskattshlutfall
- Leyfður **40% frádráttur** frá tekjum vegna kostnaðar

Leigutekjur af skammtímaleigu

- Teljist **eignatekjur** - 20% fjármagnstekjuskattur
- Leyfður **20% frádráttur** frá tekjum vegna kostnaðar

Kostir

- Skýrar og einfaldar reglur sem auðvelt er að fylgja eftir
- Einstaklingar - minna utanumhald og auðveldari framtalsskil, greiðsla skatta af tekjum liggur fyrir um leið
- Skattyfirvöld - fleiri falli undir einföld framtalsskil og færri á vsk- og launagreiðendaskrám
- Einfaldari framkvæmd um það sem er í raun launatekjur

Ókostir

- Öll starfsemi er sett undir sama hatt
- Möguleiki á frádrætti á móti þessum tekjum án þess að hafa borið kostnað
- Tilhneiging til að breyta launatekjum í verktakagreiðslur
- Samkeppnissjónarmið

Heimild: RSK

8 Hvað er Authorised Economic Operator (AEO) vottun og hverju skilar hún tollstjóra og rekstraraðilum?

Tengist nýjum áskorunum tollayfirvalda:

Aukin alþjóðavæðing

Aukin hryðjuverkaógn

Aukin alþjóðaviðskipti

Viðurkenndur rekstraraðili

- Fyrirtæki sem er hluti af alþjóðlegu vörukeðjunni
- Áreiðanlegur rekstraraðili sem uppfyllir alþjóðleg skilyrði og hlotið hefur viðurkenningu tollyfirvalds
- Aðferðafræði áhættustjórnunar
- AEO er valfrjálst

Skilyrði AEO vottunar

- Rekstraraðili hefur sýnt ásættanlega reglufylgni (e. compliance)
- Sönnun á gjaldfærni (e. financial solvency)
- Fullnægjandi skjala-stjórnunarkerfi sem heldur utan um gögn og upplýsingar
- Viðunandi öryggis- og verndarstaðlar (e. security and safety)

8 Ávinningur AEO vottunar – AEO er beggja hagur og er til að auka öryggi við innflutning og lækkar kostnað allra aðila

	Tollstjóri	Rekstraraðilar
Beinn ávinningur	▪ Skilvirkara eftirlit og áhættustjórnun ▪ Betri nýting mannauðs og fjárveitinga	▪ Tilkynningin um skoðun farms ▪ Færri skjala- og vöruskoðanir ▪ Forgangur ef um er að ræða skoðun ▪ Mögulegt val á skoðunarstað
Óbeinn ávinningur	▪ Aukið samstarf við rekstraraðila ▪ Betri þekking á starfsemi rekstraraðila	▪ Gæðamerki – traustur og góður viðskiptafélagi ▪ Aukin vitund um öryggismál og ferla ▪ Betri yfirsýn yfir reksturinn ▪ Aukið samstarf við Tollstjóra og viðurkenning erlendra tollyfirvalda

AEO vottun í tölum

Um 13.500 evrópsk fyrirtæki voru með AEO vottun á árinu 2014

AEO vottuð fyrirtæki tengdust alls 61% innflutningsskýrslna og 38% útflutningsskýrslna

9 Einföld eftirlits- og skoðunarmál verði afgreidd með samkomulagi um úrbætur eða sátt – styttri málsmeðferðartími

Fjöldi eftirlitsmála og fjöldi mála til yfirskattanefndar

Eftirlitsmál

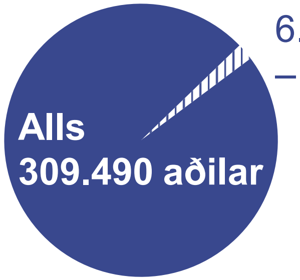

6.036 mál tekin til skoðunar – 2% af skattgrunnskrá [1]

Mál til yfirskattanefndar (YSKN)

345 mál - 6% af eftirlitsmálum
Sátt er um rúmlega 90% mála

Núverandi málsmeðferð

- Fyrirspurnir og svör
- Ríflega 90% endurákvarðana á sköttum lýkur án þess að fara til yfirskattanefndar
- Ferlið tekur a.m.k. 3-12 mánuði

Tillaga

- Þegar sátt er um villur í skattframtali sendir skattaðili ósk um leiðréttingu rafrænt
- Á við um 3.000 mál á ári
- RSK fellst á leiðréttinguna rafrænt
- Málsmeðferð einfaldari mála styttist í nokkra daga og flóknari mála allt að 45 daga

1 Úr ársskýrslu RSK, samtals einstaklingar og lögaðilar. Upplýsingar um fjölda mála hjá yfirskattanefnd frá yfirskattanefnd

10 Málsmeðferðartími í kæru- og dómsmálum verði styttur til að draga úr kostnaði vegna eftirlits

Aldur mála í meðferð hjá yfirskattanefnd (YSKN)

Málsmeðferðartími fyrir dómstólum liggur ekki fyrir

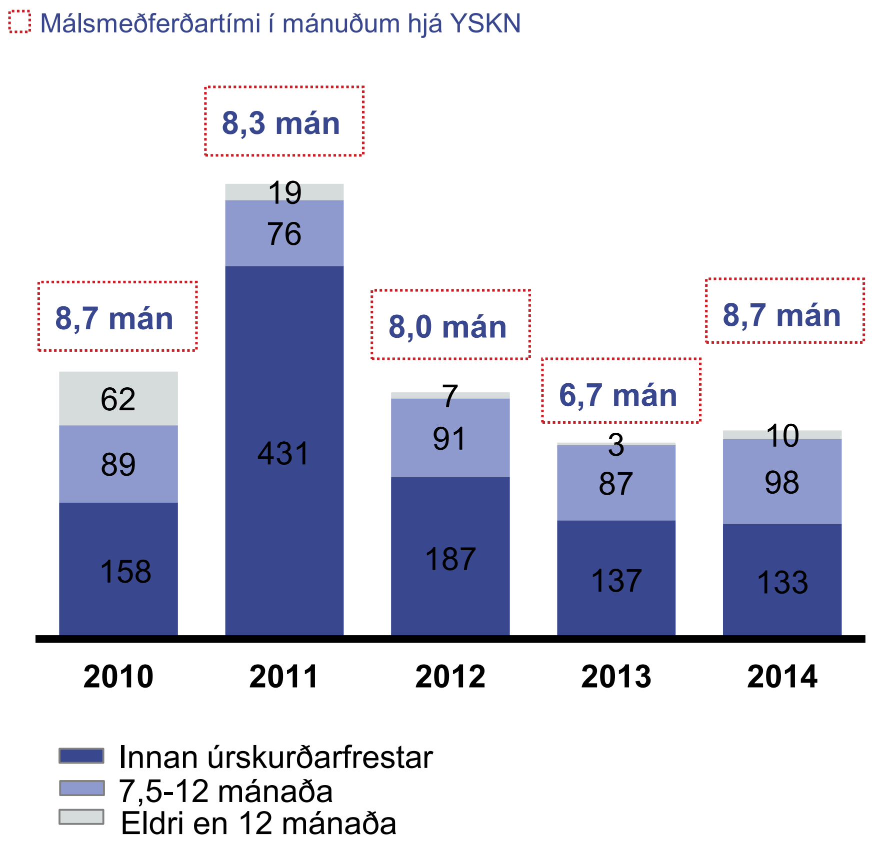

Núverandi ferill ágreiningsmála

- Ferli hjá RSK getur tekið 3-12 mánuði
- Ferli hjá YSKN tekur að meðaltali um 9 mánuði
- Máli mögulega skotið til dómsstóla eftir það

Tillaga

- Rafræn gagnaöflun fyrir YSKN
- Umsögn RSK til YSKN bara í undantekningartilfellum
- Mál fari frá YSKN til Landsréttar
- Almennar reglur gildi um málskot til Hæstaréttar

Heimild: Ársskýrslur yfirskattanefndar

11 Skerpa á milli eftirlits og rannsókna til að koma í veg fyrir tvíverknað

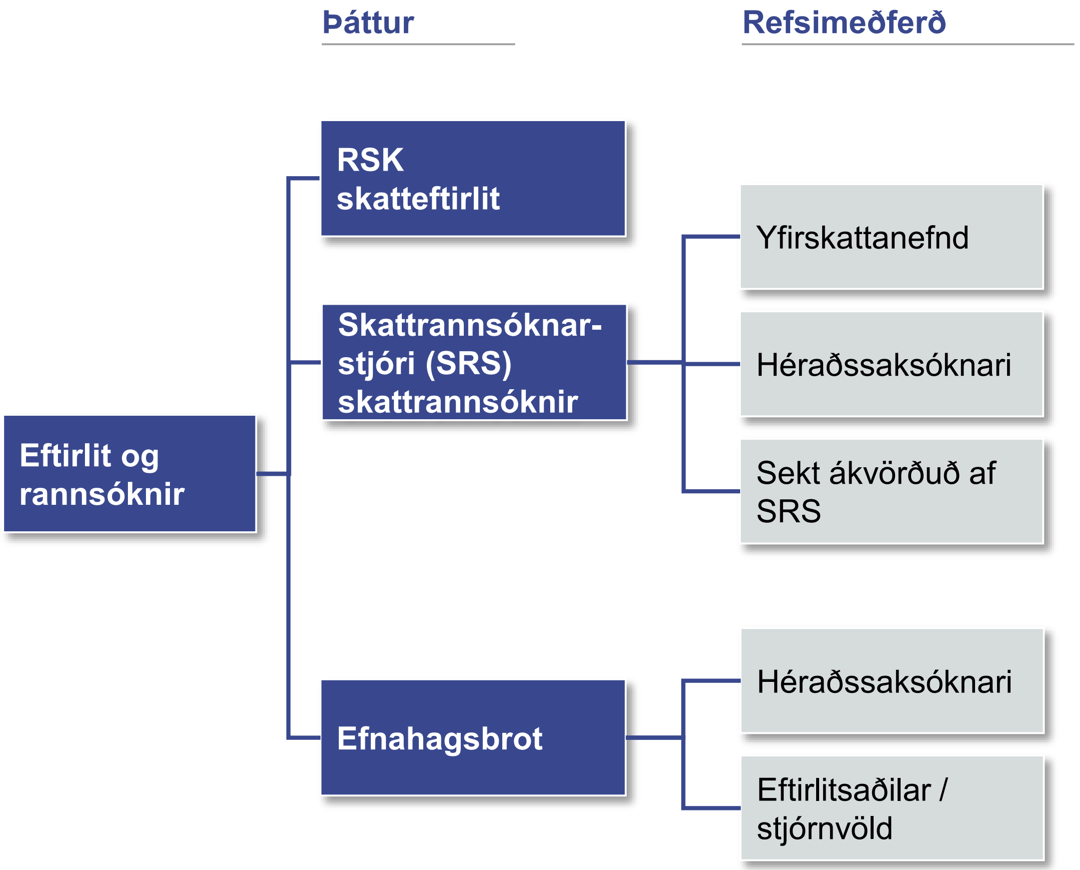

Núverandi verklag

- Óljós skil skatteftirlits og skattrannsókna
- Tvöfalt kerfi refsimeðferðar skattalagabrota, dómstólaleið og úrræði úr skattkerfinu
- Sambærileg mál geta verið skilgreind á ólíkan hátt og fengið ólíka meðferð

Tillaga

- Eftirlitsmál verði eingöngu hjá ríkisskattstjóra
- Rannsóknarmál verði eingöngu til meðferðar hjá skattrannsóknarstjóra sem fái ákæruvald
- Helstu áhrif er samræmdari og skjótvirkari málsmeðferð, aukið jafnræði og betri nýting á mannafla

Samantekt

- ✓ Tillögurnar eiga að **einfalda skattkerfið** og stuðla að **hagkvæmari tekjuöflun** ríkissjóðs
- ✓ Eru metnar út frá **framkvæmanleika** og **ávinningi**
- ✓ Eru **skýr leiðarvísir** og skapa grundvöll fyrir frekari úrvinnslu innan stjórnkerfisins

SJÁLFSTÆÐ VERKEFNISSTJÓRN
Samráðsvettvangs um aukna hagsæld